

30595
biblioteka Towarzystwa Aptekarskiego
gub. Lwowskiej

We Lwowie dnia 1. marca 1900.

Dodatek ogłoszeniowy do 5-go nru. Czasopisma Towarzystwa Aptekarskiego

---

Treść Nr. 5-go Czasopisma.

Mleko krakowskie, podał A. Wróblewski. — Kronika naukowa. — Notatki praktyczne. — Sprawy zawodu aptekarskiego: 40-letni jubileusz p. Piepesa-Poratynskiego; Nasze cele; Fundusz zapomogowy; Wkładki do gal. Towarz. aptekar. — Komitet gospodarczy IX. Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich. — Wiadomości bieżące. — Ogłoszenia.

Kalendarz farmaceutyczny

na rok 1900

Cena w oprawie 1 zł. 60 ct.

TREŚĆ:

Przepisy i taksy pocztowe, telegraficzne i wekslowe. Liczne tablice. Nowe leki dokładnie zebrane. Badanie wody ze stanowiska higienicznego. Notatki z receptury. Mieszaniny ochładzające, ogrzewające, niebezpieczne i t. p. Synonimy niektórych środków. Oznaczanie ciężaru właściwego z licznymi rysunkami. Ważniejsze rozporządzenia. Spis aptek i t. d.

Woda Gubera

zawierająca

żelazo i arsen.

Nadzwyczaj skuteczna
w niedokrewności, choro-
bach kobiecych i tychże
następstwach, w chorobach
nerwowych i skórnych itd.

Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach.

HENRYK MATTONI, Wiedeń.

Aqua Laurocerasi

ze świeżych liści i z ściślością odpowiadającą wymogom Farmakopei
austrijskiej Editio VII.

Paczki pocztowe à netto 4, ³ kilogram. wody laurowej

po 2 złr. 80 ct. franco opakowanie.

Adres: **G. Christofolletti**, Apotheker u. k. k. Hoflieferant in Görz.
(Küstenland). [18].

W sprawach kupna i sprzedaży aptek,
oraz obsadzania posad
pośredniczy z ramienia Towarzystwa aptekarskiego

A. Moczulski

apteka Dr. Mikolascha.

Biuro chemiczno-techniczne

Dra Jürgensena, Boumlicherz.

Całkowite urządzenia fabryk chemicznych i pracowni. Wszelkie aparaty dla wielkiego i małego przemysłu chem. Ważne dla pp. Aptekarzy i Drogerzystów. Biuro udziela wszelkich recept i przepisów, wchodzących w zakres **małego przemysłu chem.** jako to nap.: do fabryk wódek, likierów, surogatów kawy, win owocowych, miodu, octu etc. etc. dalej szuwaksu, smarów, atramentu, lakierów pokostów, etc. etc. perfum, wody do ust, środków dezynfekcyjnych, pudru etc. etc. przepisy na plastry, maści i t. p.

Adres: **Chorążczyzna 17 Lwów.**

Rafinerya nafty Adama hr. Skrzyńskiego w Libuszy

Stacya pocz., telegraf. i telefoniczna Zagórzany

poleca swe wyroby, najrozmaitszych nowych produktów benzyny a mianowicie: **Benzynę** odtłuszczoną, bezwoną, bezbarwną do wywabiania plam; **Benzynę** do celów technicznych, do poruszania benzyno-motorów, do ekstrakcyi, do czyszczenia maszyn; **Benzynę** do lamp gazogenowych.

[20] Wysyłkę uskutecznią się wprost z fabryki w dowolnych ilościach.

Uniwersytet Medyczny w Lublinie

nr inw.: CZ14b - 432

BG 90595/1900/30/5

Apteka w Gołogórach
wraz z domem
jest zaraz do sprzedana.

Apteka w mieście prowincjonalnem
z dochodem 4000 zł. brutto
jest z powodu stosunków rodzinnych
tanio do sprzedania.

Bliższych informacyi udzieli
JULIAN HAUSBERG
magister farmacyi
Lwów, — apteka Ruckera.

Poszukuje się kupna lub dzierżawy apteki
w większem mieście.

Wysoka kaucya do dyspozycyi
Oferty przyjmuje
JULIAN HAUSBERG
magister farmacyi
Lwów, apteka Ruckera.

Upraszam wszystkich P. T. panów kolegów, stałe w zawodzie pracujących, którzy dotychczas dat statystycznych t. j. rok wstąpienia do zawodu i uzyskania stopnia magistra farmacyi nie nadesłali, ażeby to w jak najkrótszym czasie uskuteczнили, gdyż w przeciwnym razie w wyjść mającym szematyzmie z własną szkodą pominięci zostaną.

Emil Jeziński

apтека Mikolasza — Lwów.

Magister farmacyi katolik z pięcioleciem

przyjmie posadę całodzienną lub sustentacyę w Aptece we Lwowie. — Także zastępstwo na prowincyi.

Łaskawe zgłoszenia do Tow. Aptekarskiego.

CUKIER MLECZNY

FARM. GERM. III.

najdokładniej proszkowany

 z gwarancyą czystości

ma na składzie

dla hurtownych składów po cenach niskich

BUKA mleczarnia i fabryka mączki cukrowej.

BUK w Poznaniu.

CZASOPISMO TOWARZYSTWA APTEKARSKIEGO.

Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca, w objętości 1—1½ arkusza.

Prenumerata wynosi 6-30; dla członków Towarzystwa rocznie 4 zł. 30 ct.; półrocznie 2 zł. 20 ct.; w Warszawie rocznie 5 rs. 00 kop.; na prowincyi w Król. Polskiem i Ces. Rosyjskiem, z przesyłką, 5 rs. 20 kop.; w Niemczech rocznie 12 Mk.: w Belgii, Francyi i Szwajcaryi 15 frank.

Cena ogłoszeń wynosi 6 ct. od wiersza (petit); przy większych i rocznych ogłoszeniach taniej.

Wszelkie korespondencje dotyczące redakcyi adresować należy do redaktora. Lwów, ulica Pańska 1. 22.

Adres administracyi: ulica Pańska 1. 2

Redaktor: Bronisław Koskowski.

Mleko krakowskie.

podał

A. Wróblewski.

W celu bliższego zapoznania pana *Antoniego Liszki*, chemika, z rynekami metodami badania mleka, poruczyłem mu zbadanie mleka sprzedawanego na rynkach i w sklepach miasta Krakowa. Oznaczenia były wykonane w miesiącach lipcu i sierpniu 1899 r. W każdej próbie mleka oznaczono ciężar właściwy, ilość tłuszczu oraz w większej części prób oznaczono i kwasowość. Zanim przystąpię do szczegółowego sprawozdania z wyników rozbioru mleka, omówię tu krytycznie stosowane metody.

Metody badania.

Oznaczanie ciężaru właściwego. Do oznaczania ciężaru właściwego mleka stosowano laktodensimetr Soxhleta złączony z termometrem. Przyrząd ten podaje zarazem i poprawkę błędu spowodowanego temperaturą mleka niższą albo wyższą niż 15°C. Ma ten przyrząd jednak przy zastosowaniu go do kontroli rynkowej tę niedogodność, że jest nader kruchy i drogi. Z tego powodu polecić można do prób rynkowych raczej laktodensimetr Quevenna, który jest jednak mniej dokładny, oraz ma tę niedogodność, że przy użyciu potrzeba osobno badać temperaturę mleka i liczbę, otrzymaną przy pomiarze ciężaru właściwego, stosownie do temperatury poprawić.

Oznaczanie tłuszczu. Metoda Gerbera ilościowego oznaczania tłuszczu w mleku daje, jak wiadomo, wyniki z dokładnością do 0,1%, co dla kontroli rynkowej zupełnie wystarcza, nie da się ona jednak zastosować wśród zgiełku rynkowego. Natomiast oznaczenie tłuszczu zapomocą metody Fesera wykonywa się szybko i łatwo, jest ona jednak zbyt mało dokładną. Zapomocą tej metody otrzymuje się tłuszczu, przy małych jego ilościach, zbyt dużo. W celu zbadania czy nie da się wprowadzić poprawek w skali Fesera i oznaczać zawartość tłuszczu zapomocą przyrządu poprawionego,

postępowano w sposób następujący: Przy wykonaniu prób dolewano wody dopóty, aż wszystkie sześć czarnych kresek oznaczonych na białym słupku przyrządu stawały się widocznymi i dopiero ledwo można było rozpoznać długość górnej kreski. Następnie oznaczano w tejże porcy mleka ilość tłuszczu zapomocą metody Gerbera. W ten sposób zebrano materiał porównaczy z ok. 230 prób mleka. Następnie obliczono różnicę pomiędzy istotną zawartością tłuszczu w mleku otrzymaną zapomocą metody Gerbera, a wynikiem próby Fesera. Z tych różnic obliczono poprawki, jakie należy poczynić w skali Fesera, aby można było za pomocą tego przyrządu robić możliwie dokładne oznaczenia. W ten sposób powstała następująca tablica poprawek:

Tablica I.

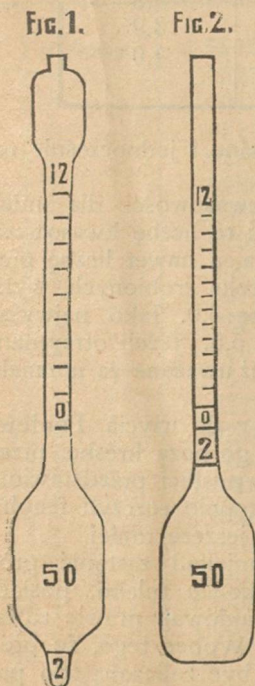
Należy czytać 0,50% ₀ , jeżeli przyrz. Fesera wskazuje 1,40% ₀	
"	0,75 " " " " " " 1,65 "
"	" 1,00 " " " " " " 1,85 "
"	" 1,25 " " " " " " 2,00 "
"	" 1,50 " " " " " " 2,15 "
"	" 1,75 " " " " " " 2,35 "
"	" 2,00 " " " " " " 2,50 "
"	" 2,25 " " " " " " 2,75 "
"	" 2,50 " " " " " " 2,95 "
"	" 2,75 " " " " " " 3,10 "
"	" 3,00 " " " " " " 3,25 "
"	" 3,25 " " " " " " 3,45 "
"	" 3,50 " " " " " " 3,60 "
"	" 3,75 " " " " " " 3,80 "
"	" 4,00 " " " " " " 4,00 "

Z tej tablicy widzimy, że przyrząd Fesera daje dokładne wskazówki dopiero przy zawartości tłuszczu ponad 3%₀. Im mniej tłuszczu mleko zawiera, tem większe błędy daje metoda Fesera. Korzystając z załączonej tablicy poprawek obliczono wartość tłuszczu w badanych próbach mleka wyrażoną za pomocą poprawionej skali Fesera i umieszczono te liczby w osobnej kolumnie Tablicy III. Następnie obliczono różnice pomiędzy istotną zawartością tłuszczu w mleku oznaczoną za pomocą metody Gerbera, a między wynikiem otrzymanym za pomocą (że się tak wyrażę) poprawionego przyrządu Fesera. W tablicy III umieszczono te różnice w osobnej kolumnie z oznaczeniem + lub —, stosownie do tego czy przyrząd Fesera wskazywał zbyt dużą lub zbyt małą zawartość tłuszczu. Kilka osobno dokonanych prób potwierdziło moje mniemanie, że przyrząd poprawiony w ten sposób może być z korzyścią stosowany w praktyce, ponieważ jednak zdarzają się błędy wynoszące 0,3%₀, a nawet 0,4%₀ i wyżej, nie można zbyt wiele polegać na badaniach tego rodzaju; mogą one służyć tylko w tym celu, aby przy badaniach masowych na rynku z pomiędzy kilkudziesięciu zbadanych prób mleka wybrać parę lub kilka podejrzanych i odesłać je do ścisłego rozbioru. Wobec tego może przyrząd Fesera przynieść duże korzyści, ponieważ stosowanie go umożliwi prowadzenie kontroli na daleko szerszą skalę.

Zauważyć tu jednak należy, że każdy, kto ma się zajmować kontrolą rynkową mleka, winien zapoznać się wprzód na licznych porównawczych próbach w laboratorium z tym egzemplarzem przyrządu, jaki będzie stosował w przyszłości.

Łatwo można zrozumieć, dlaczego otrzymujemy za pomocą przyrządu Fesera wyniki tem mniej dokładne, im mniej tłuszczu mleko zawiera. Podziałki skali tego przyrządu zostały naznaczone dla mleka niezbiieranego, zawierającego 2,5% tł., poniżej zaś skala została naznaczona równomiernie w ten sposób, że odległość między podziałkami odpowiadającymi 3% i 2% jest takąż jak między odpowiadającymi 2% i 1%. Feser przypuszczał, że mleko zawiera tylko jeden czynnik powodujący jego nieprzezroczystość. Wpływa jednak na to obok tłuszczu jeszcze i obecność zawiesiny sernika, a i mała ilość opalizyny. W mleku tłuszczem nieprzezroczystość pochodzi przeważnie od dużej ilości tłuszczu, gdy jednak tłuszczu jest mało, to już i ciała proteinowe pewną rolę grają. Mleko centryfugowane, zawierające tylko około 0,1% tłuszczu może wskazywać w Feserze około 0,5% tłuszczu, a nawet i więcej.

Dla szybkiej oceny mleka oddać też może pewne usługi i mikroskop. Postępując zawsze w jednaki sposób można zapomocą mikroskopu z łatwością rozróżnić mleko niezbiране od zbiieranego i centryfugowanego.

Oznaczanie kwasowości. Przy kontroli mleka bardzo rzadko bywa oznaczana jego kwasowość, chociaż ona to właśnie wskazuje na to, czy badane mleko jest świeżem i czy ono się zetnie podczas gotowania. Naturalnie, że przy kontroli rynkowej nie można miareczkować mleka zapomocą zwykłej metody, lecz można z wielką łatwością oznaczać jego kwasowość zapomocą acidimetru dra Schaffera (Fig. 1). Przyrząd ten przedstawia rurkę szklaną z jednego końca otwartą, z drugiego zaś wydętą i zatopioną. Część wydęta jest na zatopionym końcu nieco zwężona. Dla oznaczenia kwasowości mleka wlewamy naprzód do kreski oznaczonej na zatopionym zwężonym końcu 2 c. sz. roztworu fenolstaleiny, następnie wlewamy 50 c. sz. mleka do kreski oznaczonej zerem na górnej węższej części rurki, następnie dolewamy po trochu $\frac{1}{4}$ normalnego ługu sodowego z flaszeczki, aż ciecz zabarwi się po skłóceniu na różowo. Wówczas górną powierzchnią cieczy wskaże nam liczbę oznaczającą ilość c. sz. dolanego ługu, liczba ta wyraża kwaso-

wość badanego mleka. Schaffer uważa kwasowość wyższą ponad 4 jako niedopuszczalną dla szwajcarskiego mleka. U nas jednakże często się zdarza, że zupełnie świeże mleko posiada tę kwasowość.

Poniżej podane są oznaczenia kwasowości mleka 6 krów dokonane przez p. *Liszke* po upływie około pół godziny po ich wydojeniu.

Tablica II.

Nr. krowy	Kwasowość mleka		
	rano	w południe	wieczorem
1	3,8	3,7	3,8
1	3,8	3,8	3,9
2	3,5	3,5	3,6
3	4,8	4,8	4,8
3	4,7	4,8	4,9
4	3,6	3,8	3,8
5	3,6	3,7	3,7
5	3,6	3,6	3,7
5	3,6	3,7	3,7
6	3,8	3,8	3,8
6	3,8	3,8	3,9
6	3,8	3,8	4,0

Krowa Nr. 3 dawała mleko nader kwaśne i jednocześnie najchudsze ze wszystkich sześciu.

Jako najwyższą dopuszczalną granicę kwasowości dla mleka sprzedawanego za słodkie należałoby uważać tę liczbę kwasowości, przy której mleko ścina się podczas gotowania, a nawet liczbę nieco niższą. Kilkadziesiąt prób, specjalnie w tym celu zrobionych, wykazało, że można uważać za taką granicę liczbę 6,0. Jako najwyższą dopuszczalną kwasowość można więc uważać 5,5. Jeżeli otrzymamy liczbę wyższą, to mleko takie nie może być już uważane za normalne słodkie mleko i podlega zakwestyonowaniu.

Przyrząd Schaffera jest nie drogi i łatwy do użycia. Ponieważ często się zdarza, że lejąc mleko przeleje się go poza kreskę, przeto wygodniej jest stosować przyrząd Schaffera w postaci przedstawionej na Fig. II. Wprzód wlewa się tu mleko, następnie rozczyń fenolftaleiny i na końcu ług. Taki przyrząd kosztuje jeszcze taniej.

Oznaczanie kwasowości mleka może poniekąd zastąpić próbę na obecność sody. W sprzedawanym w Krakowie mleku, posiadającym kwasowość mniej niż 4, p. *Liszka* znajdował prawie zawsze obecność sody zapomocą kwasu rozolowego. Wobec tego, że próba na sodę z kwasem rozolowym nie może być zaliczoną do prób rynkowych, papierek zaś lakmusowy daje bardzo wątpliwe świa-

dectwo, oznaczanie więc kwasowość mleka może służyć do wykrycia sody. Należy jednak zebrać więcej materyału rzeczowego, aby oznaczyć warunki przy jakich mleko winno być uważane jako zaprawione sodą. Zdaje się jednak, że dla naszych miast, gdzie mleko zostaje sprzedawanem dopiero w parę godzin po udojeniu, można będzie przyjąć 4 jako najniższą granicę kwasowości mleka. Jeżeli mleko wykaże niższą kwasowość, to winno ono być uważanem jako podejrzanе o zawartość sody i odesłane do pracowni chemicznej dla szczegółowego zbadania.

Skład mleka krakowskiego.

Wyniki badań p. Liszki nad mlekiem krakowskiem podane są w niżej zamieszczanej tablicy III.

Tablica III.

1	2	3	4			7	8
			Zawartość tłuszczu				
			met. Gerbera %	met. Fesera %	Zapomocą poprawionego przyrzędu Fesera %		
Liczba porząd.	Mleko deklarowane jako	Ciężar właści.			Różnica pomiędzy liczbami kolumny 5 i 6.	Kwasowość	
1	niezbierane	1.0312	2.30	2.50	—	4.1	
2	"	1.0323	2.35	2.08	—	4.6	
3	"	1.0319	2.55	2.10	—	4.8	
4	"	1.0311	2.40	2.80	2.31	-0.09	4.6
5	"	1.0297	2.39	2.75	2.25	-0.14	4.3
6	"	1.0288	3.45	3.70	3.62	+0.17	4.2
7	"	1.0305	2.35	2.75	2.25	-0.10	4.0
8	"	1.0290	2.85	3.10	2.75	-0.10	4.7
9	"	1.0304	2.95	3.20	2.92	-0.03	—
10	"	1.0312	2.50	2.70	2.20	-0.30	—
11	"	1.0320	2.55	2.65	2.15	-0.40	—
12	"	1.0294	2.68	3.05	2.67	-0.01	—
13	"	1.0312	3.28	3.40	3.19	-0.09	—
14	"	1.0279	3.10	3.20	2.92	-0.18	—
15	"	1.0283	3.80	3.55	3.42	-0.38	—
16	"	1.0303	3.70	3.90	3.88	+0.18	—
17	"	1.0303	2.95	3.05	2.68	-0.27	—
18	"	1.0302	2.20	3.00	2.58	+0.38	—
19	"	1.0310	3.15	3.25	3.00	+0.15	—
20	"	1.0310	3.50	3.80	3.75	+0.25	—
21	"	1.0293	3.85	3.70	3.62	-0.23	—
22	"	1.0293	4.05	3.95	3.94	-0.11	—
23	"	1.0283	5.13	4.65	4.65	--	4.3

1	2	3	4	5	6	7	8
24	niezbierane	1.0293	2.95	3.40	3.19	+0.24	4.6
25	"	1.0313	3.35	3.55	3.42	+0.07	4.2
26	"	1.0308	3.95	3.75	3.69	-0.26	4.7
27	"	1.0297	3.40	3.60	3.50	+0.10	4.2
28	"	1.0322	2.95	3.20	2.92	-0.03	5.6
29	"	1.0281	3.05	3.25	3.00	-0.05	4.2
30	zbierane	1.0339	0.10	0.80	0.28	+0.18	4.5
31	"	1.0284	0.20	0.75	0.27	+0.07	5.0
32	"	1.0268	0.28	0.80	0.28	+0.00	3.8
33	"	1.0265	0.15	0.70	0.27	+0.08	3.6
34	"	1.0323	0.10	0.80	0.28	+0.18	3.9
35	"	1.0311	1.30	1.80	0.94	-0.36	—
36	"	1.0344	0.15	0.75	0.27	+0.12	—
37	"	1.9337	0.25	1.00	0.35	+0.10	—
38	"	1.0281	0.60	1.45	0.56	-0.04	—
39	"	1.0343	0.15	0.75	0.27	+0.12	—
40	"	1.0331	0.75	1.65	0.75	-0.00	—
41	"	1.0343	0.52	1.25	0.45	-0.07	—
42	"	1.0251	0.20	1.00	0.35	+0.15	—
43	"	1.0323	0.10	0.75	0.27	+0.17	4.4
44	"	1.0310	0.25	1.05	0.37	+0.12	4.8
45	"	1.0323	1.30	—	—	—	4.6
46	"	1.0303	0.25	1.15	0.40	+0.15	5.9
47	"	1.0348	0.15	0.90	0.32	+0.17	4.8
48	"	1.0335	1.12	1.90	1.06	+0.03	—
49	niezbierane	1.0319	2.40	2.85	2.37	-0.03	4.3
50	"	1.0318	3.25	3.40	3.19	-0.06	4.6
51	"	1.0297	4.85	4.70	4.70	-0.15	4.7
52	"	1.0312	2.05	2.55	2.05	+0.00	4.2
53	"	1.0312	2.40	2.80	2.31	-0.09	4.8
54	"	1.0333	1.80	2.25	1.62	-0.18	5.8
55	"	1.0301	2.00	2.45	1.92	-0.08	4.6
56	"	1.0286	2.18	2.50	2.00	-0.18	4.0
57	"	1.0297	2.70	3.00	2.58	-0.12	3.6
58	"	1.0318	3.19	3.30	3.06	-0.13	4.2
59	"	1.0299	2.80	3.10	2.75	-0.05	4.9
60	"	1.0316	3.58	3.65	3.56	-0.02	4.8
61	"	1.0308	1.56	2.10	1.42	-0.14	4.2
62	"	1.0305	3.10	3.25	3.00	-0.10	4.4
63	"	1.0318	3.28	3.25	3.00	-0.28	4.6
64	"	1.0308	2.50	2.80	2.31	-0.19	4.4
65	"	1.0305	2.45	2.80	2.31	-0.14	4.3
66	"	1.0320	1.05	1.75	0.87	-0.18	5.3
67	"	1.0308	2.70	2.85	2.37	-0.33	4.8

1	2	3	4	5	6	7	8
68	nierzbiarane	1.0299	2.60	2.90	2.45	-0.15	5.4
69	"	1.0306	2.50	2.85	2.31	-0.19	5.8
70	"	1.0278	2.43	2.85	2.37	-0.06	5.3
71	"	1.0280	1.18	1.60	0.70	-0.48	3.8
72	"	1.0299	2.48	2.60	2.10	-0.38	4.0
73	"	1.0288	1.48	1.80	0.94	-0.54	4.1
74	"	1.0313	1.88	2.30	1.69	-0.19	4.6
75	"	1.0327	2.50	2.75	2.25	-0.25	5.8
76	"	1.0326	2.14	2.50	2.00	-0.14	5.6
77	"	1.0313	2.35	2.95	2.50	+0.15	4.8
78	"	1.0292	2.40	2.70	2.20	-0.20	4.4
79	"	1.0312	2.20	2.80	2.31	+0.11	—
80	"	1.0302	2.30	2.90	2.44	+0.14	—
81	"	1.0292	1.90	2.50	2.00	+0.10	—
82	"	1.0303	3.86	3.70	3.62	-0.24	—
83	"	1.0305	3.58	3.65	3.56	-0.02	—
84	"	1.0303	2.42	2.75	2.25	-0.17	—
85	"	1.0319	2.28	2.80	2.31	+0.03	—
86	"	1.0321	2.60	3.00	2.58	-0.02	—
87	"	1.0283	2.20	3.05	2.67	+0.47	—
88	"	1.0302	2.78	3.25	3.00	+0.22	—
89	"	1.0312	2.76	3.25	3.00	+0.24	—
90	zbiarane	1.0319	1.00	1.75	0.87	-0.13	—
91	"	1.0298	1.12	1.80	0.94	-0.18	—
92	"	1.0312	0.85	1.70	0.81	-0.04	—
93	"	1.0323	0.75	1.60	0.70	-0.05	—
94	"	1.0323	0.85	1.74	0.87	+0.02	—
95	nierzbiarane	1.0326	2.96	—	—	—	5.0
96	"	1.0296	4.75	—	—	—	5.2
97	"	1.0292	3.80	—	—	—	4.8
98	"	1.0298	2.85	—	—	—	5.2
99	"	1.0341	1.15	—	—	—	5.6
100	"	1.0311	4.35	—	—	—	5.2
101	"	1.0314	3.10	—	—	—	5.8
102	"	1.0334	3.15	—	—	—	5.2
103	"	1.0340	1.13	—	—	—	5.0
104	"	1.0360	1.81	—	—	—	4.9
105	"	1.0298	1.95	—	—	—	3.4
106	"	1.0343	1.63	1.98	1.23	-0.40	4.8
107	"	1.0311	2.50	3.10	2.75	+0.25	5.4
108	"	1.0328	2.35	2.90	2.44	+0.09	4.8
109	"	1.0326	1.55	2.20	1.56	+0.01	4.4
110	"	1.0334	2.45	3.10	2.75	+0.30	4.6
111	"	1.0298	2.40	3.15	2.83	+0.43	3.8

1	2	3	4	5	6	7	8
112	niezbierane	1.0349	1.35	2.15	1.50	+0.15	6.0
113	"	1.0322	1.35	2.20	1.56	+0.21	6.0
114	"	1.0349	0.88	1.75	0.87	-0.01	5.8
115	"	1.0328	3.00	3.45	3.25	+0.25	4.4
116	"	1.0345	1.60	2.33	1.75	+0.15	5.2
117	"	1.0350	1.55	2.30	1.69	+0.14	6.0
118	"	1.0343	1.45	2.25	1.62	+0.17	5.4
119	"	1.0316	3.25	—	—	—	5.6
120	"	1.0307	2.55	3.15	2.83	+0.28	4.6
121	"	1.0329	1.02	1.75	0.87	-0.15	3.6
122	"	1.0313	2.87	3.10	2.75	-0.12	5.8
123	"	1.0328	3.28	3.40	3.19	-0.09	5.8
124	"	1.0303	1.25	1.95	1.19	-0.06	6.8
125	"	1.0329	1.78	2.25	1.62	-0.16	7.0
126	"	1.0309	2.70	3.10	2.75	+0.05	4.2
127	"	1.0307	3.56	3.45	3.25	-0.31	4.4
128	"	1.0329	1.25	2.00	1.25	+0.00	5.4
129	"	1.0292	2.45	2.85	2.37	-0.08	3.4
130	"	1.0312	2.65	3.05	2.67	+0.02	5.2
131	"	1.0368	0.90	1.80	0.94	+0.04	5.0
132	"	1.0287	3.15	3.40	3.19	+0.04	4.4
133	"	1.0350	1.15	1.90	1.08	-0.07	5.6
134	"	1.0299	3.10	3.30	3.06	-0.04	4.3
135	"	1.0328	2.10	2.60	2.15	+0.05	3.8
136	"	1.0332	2.20	3.00	2.56	+0.36	4.3
137	"	1.0336	2.10	2.75	2.25	+0.15	4.4
138	"	1.0330	1.70	2.20	1.56	-0.14	3.9
139	"	1.0294	3.20	3.40	3.19	-0.01	5.7
140	"	1.0324	0.90	1.75	0.87	-0.03	4.2
141	"	1.0295	3.50	3.65	3.56	+0.06	4.2
142	"	1.0318	1.60	2.30	1.67	+0.07	5.1
143	"	1.0313	2.30	2.85	2.37	+0.07	4.4
144	"	1.0378	2.00	2.90	2.44	+0.44	4.7
145	"	1.0323	0.75	1.70	0.81	+0.06	5.4
146	"	1.0309	1.63	2.05	1.33	-0.30	—
147	"	1.0332	1.70	2.10	1.42	-0.28	—
148	"	1.0322	2.68	3.05	2.67	-0.01	—
149	"	1.0291	2.70	3.10	2.75	+0.05	—
150	"	1.0312	1.30	2.00	1.25	-0.05	4.6
151	"	1.0323	2.10	2.70	2.20	+0.10	5.2
152	"	1.0311	2.15	2.65	2.15	+0.00	4.6
153	"	1.0327	1.75	2.30	1.69	-0.06	5.4
154	"	1.0301	3.00	3.25	3.00	+0.00	5.1
155	"	1.0329	2.10	2.80	2.31	+0.21	4.6

1	2	3	4	5	6	7	8.
156	niezbierane	1.0322	1.90	2.40	1.83	-0.07	4.8
157	"	1.0318	2.00	2.50	2.00	+0.00	4.6
158	"	1.0302	2.30	2.80	2.31	+0.01	5.0
159	zbierane	1.0350	0.78	—	—	—	5.6
160	"	1.0339	1.00	—	—	—	5.1
161	"	1.0352	1.65	—	—	—	5.8
162	"	1.0345	1.15	—	—	—	5.2
163	"	1.0361	1.18	—	—	—	5.0
164	"	1.0346	0.55	1.35	0.48	-0.07	5.2
165	"	1.0323	0.67	1.40	0.50	-0.17	6.0
166	"	1.0324	0.88	1.65	0.75	-0.13	7.6
167	"	1.0332	0.79	1.80	0.94	+0.15	8.6
168	"	1.0354	0.55	1.25	0.45	-0.10	5.8
169	"	1.0340	1.20	1.85	1.00	-0.20	5.4
170	"	1.0365	0.85	1.70	0.81	-0.04	5.6
171	"	1.0341	0.90	1.80	0.94	+0.04	5.8
172	"	1.0355	0.85	1.70	0.81	-0.04	5.4
173	"	1.0367	0.85	1.70	0.81	-0.04	5.2
174	"	1.0356	1.05	1.80	0.94	-0.11	5.8
175	"	1.0344	0.75	1.70	0.81	+0.06	5.6
176	"	1.0350	0.86	1.80	0.94	+0.08	4.2
177	"	1.0328	0.75	1.60	0.70	-0.05	5.0
178	"	1.0338	0.85	1.75	0.87	+0.02	3.8
179	"	1.0317	0.65	1.60	0.70	+0.05	4.7
180	"	1.0335	0.85	1.75	0.87	+0.02	6.2
181	"	1.0331	1.15	2.05	1.33	+0.18	7.8
182	"	1.0354	0.85	1.80	0.94	+0.09	5.6
183	"	1.0327	1.30	2.00	1.25	-0.05	4.8
184	"	1.0333	0.93	1.85	1.00	+0.07	4.6
185	"	1.0320	0.40	0.90	0.31	-0.09	—
186	"	1.0323	0.90	1.65	0.75	-0.15	—
187	"	1.0320	0.90	1.70	0.81	-0.09	—
188	"	1.0357	0.40	1.00	0.35	-0.05	4.8
189	"	1.0346	1.05	1.60	0.75	-0.30	5.2
190	"	1.0349	0.75	1.60	0.70	-0.05	5.6
191	niezbierane	1.0298	3.10	3.40	3.19	+0.09	5.2
192	"	1.0299	4.15	4.05	4.05	-0.10	4.2
193	"	1.0319	3.55	3.65	3.56	+0.06	4.0
194	"	1.0342	2.15	2.65	2.15	+0.00	4.8
195	"	1.0315	2.88	3.05	2.65	-0.21	7.2
196	"	1.0311	2.92	3.25	3.00	+0.08	4.0
197	"	1.0323	1.80	2.36	1.76	-0.04	4.4
198	"	1.0329	1.75	2.35	1.75	+0.00	4.8
199	"	1.0325	2.90	3.35	3.12	-0.22	4.8

1	2	3	4	5	6	7	8
200	niezbierane	1.0327	2.10	2.60	2.10	+0.00	4.6
201	"	1.0328	2.30	2.70	2.20	-0.10	5.4
202	"	1.0331	1.90	2.35	1.75	-0.15	5.2
203	"	1.0319	2.60	2.95	2.50	-0.10	4.8
204	"	1.0334	1.70	2.15	1.50	-0.20	5.6
205	"	1.0299	2.80	3.15	2.83	+0.03	4.6
206	"	1.0311	2.50	2.90	2.44	-0.06	6.0
207	"	1.0332	1.50	2.30	1.67	+0.17	5.2
208	"	1.0318	2.20	2.80	2.31	+0.11	5.4
209	"	1.0351	1.35	2.00	1.25	-0.10	5.3
210	"	1.0283	3.35	3.45	3.25	-0.10	5.7
211	"	1.0333	1.30	2.05	1.33	+0.03	6.4
212	"	1.0316	2.05	2.65	2.15	+0.10	4.9
213	"	1.0322	1.10	1.90	1.06	-0.04	6.6
214	"	1.0345	1.10	2.05	1.31	+0.21	5.9
215	"	1.0317	1.70	2.30	1.67	-0.03	4.5
216	"	1.0323	2.30	2.80	2.31	+0.01	5.7
217	"	1.0329	1.90	2.70	2.20	+0.30	4.4
218	"	1.0304	2.35	2.75	2.25	-0.10	4.1
219	"	1.0305	2.15	2.90	2.44	+0.29	4.0
220	"	1.0330	2.50	3.00	2.58	+0.08	4.8
221	"	1.0302	3.50	3.65	3.56	+0.06	6.0
222	"	1.0309	2.00	2.65	2.15	+0.15	5.0
223	"	1.0339	1.25	1.90	1.06	-0.19	5.5
224	"	1.0296	3.30	3.60	3.50	+0.20	4.5
225	"	1.0316	1.15	1.95	1.12	-0.03	4.4
226	"	1.0340	2.15	2.85	2.37	+0.22	5.0
227	"	1.0315	1.50	2.20	1.58	+0.08	4.3
228	"	1.0310	3.28	3.40	3.19	-0.09	9.0
229	"	1.0288	1.55	2.50	2.00	+0.45	4.7
230	"	1.0319	2.98	3.25	3.00	+0.02	5.8
231	"	1.0315	1.15	1.75	0.87	-0.28	7.8
232	"	1.0334	1.50	2.15	1.50	+0.00	5.8
233	zbierane	1.0286	0.80	1.75	0.87	+0.07	5.8
234	"	1.0357	0.40	1.20	0.43	+0.03	5.8
235	"	1.0344	0.75	1.75	0.87	+0.08	5.9
236	"	1.0344	0.75	1.70	0.81	+0.06	6.0
237	"	1.0329	0.15	1.00	0.35	+0.20	4.6

Próby mleka l. 1 — 48 pobrano w mleczarniach.

" " " 49 — 94 " " małych składach mleka, przeważnie na Kaźmierzu.

Próby mleka l. 95 — 191 pobrano w składach wiktualów.

" " " 192 — 206 " na placu przy ulicy Lubicz.

" " " 207 — 217 " " " Wolnica.

" " " 218 — 237 " " " Rynku głównym.

Z załączonej poniżej tablicy IV widać, że stosunkowo najlepszym jest mleko niezbiране z mleczarni, najgorszym zaś z rynku. Mniejsze składy mleka z dzielnicy Kaźmierz, posiadające niedobre mleko, pozostawiają też wiele do życzenia pod względem czystości i sanitarnego urządzenia lokali. Zbierane mleko z niektórych mleczarni zawiera często wodę.

Tablica IV.

	% tłuszczu			Ciężar właściwy		
	Maxim.	Minim.	przecięt.	Maxim.	Minim.	przecięt.
Mleko z mleczarni						
niezbiране	5.15	2.20	3.09	1.0323	1.0279	1.0321
zbiране	1.30	0.10	0.42	1.0351	1.0265	1.0319
Mleko z mniejszych składów						
niezbiране	4.85	1.05	2.50	1.0333	1.0278	1.0306
zbiране	1.12	0.75	0.92	1.0323	1.0298	1.0315
Mleko ze składów wiktuałów						
niezbiране	4.75	0.75	2.21	1.0378	1.0287	1.0322
zbiране	1.65	0.40	0.88	1.0367	1.0317	1.0341
Mleko z rynków						
niezbiране	4.15	1.10	2.19	1.0351	1.0283	1.0329
Mleko krakowskie						
niezbiране	5.15	0.75	2.41	1.0378	1.0278	—
zbiране	1.65	0.10	0.72	1.0367	1.0265	—

W tablicy V uwidoczni się, że około $\frac{3}{4}$ sprzedawanego w Krakowie mleka podlegać winno zakwestyjonowaniu.

Tablica V.

	Prób kwalifikujących się do zakwestyjonowania		
	Z powodu zdjęcia śmietanki lub dodania wody (pojedyncze fałszerstwa).	Z powodu zdjęcia śmietanki i dodania wody (podwójne fałszerstwa).	Ogółem prób zafalszowanych przez zdjęcie śmietanki, dodanie wody, zaprawienie sodą, zaliczając tu też i mleko zbyt kwaśne.
z mleczarni	33.33%	8.33%	45.83%
z mniejszych składów	54.35%	26.11%	80.43%
ze składów wiktuałów	48.45%	14.43%	71.13%
z rynków	60.87%	10.87%	86.95%

Przeciętna kwasowość mleka z mleczarni i z mniejszych składów mleka — 4,59, ze składów wiktuałów — 4,77, z rynków — 5,5.

Wyniki badań, którym oddawał się p. Liszka z wielkim zapałem, świadczą wymownie o tem, że w Krakowie trudno o nie-falszowane mleko. Najczęściej się zdarza, że zamiast niezbianego mleka sprzedają mleko podebrane, otrzymane w sposób następujący: Po wieczornym dojeniu stawiają mleko w chłodnym miejscu, rano zbierają śmietankę, mieszają to zbierane mleko z udojem rannym i sprzedają tę mieszaninę jako mleko niezbiane. Takie mleko zawiera trochę po nad 2% tłuszczu. Należy tu zauważyć, że ponieważ udoj ranny zawiera mniej tłuszczu niż wieczorny, przeto mleko rynkowe, sprzedawane pod nazwą niezbianego, winno przedstawiać mieszaninę niezbianego udoju wieczornego z udojem rannym.

Zakład powszechny do badania środków spożywczych w Krakowie.

Kronika naukowa.

Nowa próba kokainy według M. G. L. Schoeffera. 0.05 g. chlorowodanu kokainy rozpuszcza się w 20 cc wody przekroplonej 15° c, dodaje 5 cc kwasu chromowego (3:100), potem 5 cc HCl (10:100), rozczyzn powinien być przezroczysty. W razie obecności innych alkaloidów rozczyzn będzie mniej lub więcej mętny.

(*Revue intern. des falsific.*)

Odczyn bardzo czuły kofeiny według Archettiego. Rozczyn nadżelazosinku potasowego (Kali ferri cyanatum rubrum) ogrzany do zawrzenia z połową swej objętości kwasu azotowego, następnie rozcieńczony wodą i po dodaniu kofeiny tworzy osad błękitu pruskiego. Za pomocą tego odczynu można skonstatować obecność i ilość kofeiny.

(*Bulletino chimico-farmaceut.*)

Oznaczenie kantarydyny według M. Gehe'go. Wytrawia się 25 gr. pryszczawek (Cantharides) nadzwyczaj dokładnie sproszkowanych przez 24 godziny 100-ma gramami chloroformu z dodaniem 2 cc HCl, od czasu do czasu wstrząsając. Następnie przesącza się przez sączek zakryty.

62 cc przesączu wyparowuje się a pozostałość oblewa 5 cc eteru naftowego i przesącza przez mały sączek odważony; osad na sączku pozostały przemywa się dwa razy 10 cc eteru naftowego, suszy przy 60°C i waży. Jeżeli pryszczawki były dobre to ciężar w ten sposób otrzymanej kantarydyny nie powinien być mniejszy niż 0.12 gr., co odpowiada 0.80 gr. na 100 gr. pryszczawek.

(*Union pharmaceutique.*)

Notatki praktyczne.

Unguentum Hydrargyri colloidalis

według O. Werlera.

- Rp. Hydrargyri colloidalis 10.0
Aq. destillat. 10.0
rozpuszcza się i dodaje mieszaninę
Adipis suilli 60.0
Cerae albae 15.0
w końcu dodaje się
Aetheris 1.5
Aetheris benzoati 3.5
-

Pilulae Hydrargyri colloidalis.

według Silbersteina.

I.

- Rp. Hydrargyri colloidalis 0.3—1.0
Argillae albae
Glycerini ana q. s.
ut f. pilulae Nr. 30, Consp. Talco pulv.

II.

według Werlera.

- Rp. Unguenti Hydrarg. colloid. 3.0—6.0
Argillae albae q. s.
ut f. pill. Nr. 30, consp. Taleo plv.

Solutio Hydrargyri colloidalis

do smarowania pędzelkiem

- Rp. Hydrargyri colloidalis 1—2 cz.
Aq. destill. 1000 ct.
(*Pharm. Centralh.*)

Vesicatoire liquide.

- Rp. Cantharid. plv. 100.0
Chloroformii q. s.
wytrawia się i przesącza 100.0 płynu w którym
rozpuszcza się
Cerae albae 1.0
(*Bull. de Pharm. de Sud.—Est.*)

Sprawy zawodu aptekarskiego

40-letni Jubileusz

seniora Gremium

Jakóba Piepesa - Poratyńskiego.

Jednym z najwymowniejszych objawów ogólnego uznania za usług ludzi, pracujących na rozmaitych polach pracy ludzkiej jest obchód ich jubileuszowej działalności, w którym społeczeństwo, wzajemniając się niejako za usługi oddane mu, składa Jubilatowi hołd i uznanie za wieloletnią pracę.

Takim był właśnie jubileusz jednego ze starszych aptekarzy lwowskich kol. Jakóba Piepesa - Poratyńskiego, obchodzony dnia 20. lutego r. b.

Życiorys Jubilata podaliśmy w numerze zeszytym, dziś tylko zapoznamy czytelników z przebiegiem uroczystości.

Inicytywa obchodu jubileuszowego wyszła z Koła aptekarzy lwowskich jak również z naszego Towarzystwa.

W południe dnia jubileuszowego liczni koledzy, znajomi i przyjaciele pośpieszyli z życzeniami do domu Jubilata, gdzie byli gościnnie podejmowani. Kol. Sklepiński, zastępca seniora, w imieniu Gremium wręczył Jubilatowi album z fotografiami aptekarzy lwowskich, potem imieniem gremium krakowskiego przemawiał kol. Heller. Kol. Dewechy, prezes Towarzystwa aptekarskiego wręczył Jubilatowi dyplom członka honorowego, a wiceprezes Towarzystwa aptekar. kol. Jezierski wręczył mu adres od członków. Kol. Pilewski wręczył album z fotografiami od współpracowników, którzy od najdawniejszych lat pracowali w aptece Jubilata.

Oprócz tego imieniem Izby handlowej, której Jubilat jest Prezydentem, składał życzenia wiceprezydent Izby p. Szajer, imieniem Rady zdrowia prof. dr. Czyżewicz, a imieniem Towarzystwa lekarskiego prof. dr. Beck.

Wieczorem tegoż dnia o godz. 8. w sali »Strzelnicy« przy ul. Kurkowej rozpoczęła się uczta, w której wzięło udział około 70 osób. Oprócz kolegów właścicieli aptek i kolegów współpracowników byli obecni prof. dr. Radziszewski, protomedyk dr. Merunowicz, wiceprezydent Izby handlowej, p. Szajer, sekretarz Izby, dr. Stesłowicz, dr. Stroynowski, pp. Leopold i dr. Henryk Baczewscy i w. i.

Działalność obywatelską wszechstronną Jubilata scharakteryzowały mowy przy toastach, to też niektóre z nich podajemy w całości. Pierwszy przemówił kol. Sklepiński w następujące słowa:

»Ciężki i trudny, połączony z pracą fizyczną i umysłową nasz zawód wcale nie jest takim, któryby w społeczeństwie, wobec tylu innych, nadających się bardziej do przodowania w pewnym kierunku, mógł wznieść się, jeśli nie na plan pierwszy, to przynajmniej na plan widoczny, celem zajęcia w społeczeństwie stanowiska wybitnego.

To też niestety posiadamy tak mało kolegów stojących, tak pod względem politycznym, socyalnym jak i specjalno zawodowym na stanowiskach wybitnych, mało mamy kolegów, których uważać moglibyśmy jako naszych przodowników, mało mamy takich, którychbyśmy uważali jako nasze drogowskazy i z którymi i inne sfery, stojące po za naszym zawodem, liczyć by się musiały.

A jednak mamy dowody, że przecież znajdują się w naszym zawodzie jednostki, które talentem, wiedzą, pracą, zdolnościami i prawością charakteru, obok zajęć na stanowisku zawodowym, poświęcają się dla ogółu, zajmując nader znaczne stanowiska!

Do takich jednostek, do takich ludzi pracy, poświęcających się dla dobra ogólnego naszego zawodu zaliczamy naszego przewodniczącego a dzisiaj jubilata Piepesa-Poratyńskiego.

Stanowisko swoje zawdzięcza 40-letniej pracy społecznej — oddanej dobru ogólnemu — czego dowodem zaszczyty i godności, jakie piastuje nietylko w naszym zawodzie, ale wymienię główniejsze delegata do Rady państwa, członka do Rady miejskiej a dokonany przed kilku dniami wybór Jego na prezydenta Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie jest niezbitym dowodem Jego szerokiej działalności na polu pracy obywatelskiej.

Kiedy przed kilku laty wspólną ucztą żegnaliśmy kol. Piepesa-Poratyńskiego, odjeżdżającego jako delegata do Rady państwa, wyraziłem żal, iż grono nasze traci kierownika, który znajomością naszych stosunków zawodowych był nam w wielu sprawach pomocnym.

Otóż omyliłem się — gdyż nie tylko nie utraciliśmy Go, ale nawet kol. Piepes-Poratyński z tem większem zamiłowaniem poświęcił się dla naszego zawodu, a chociaż pewną część roku przepędza w Wiedniu, to przecież w każdej ważniejszej naszego zawodu sprawie nie tylko bierze udział, ale bardzo często w wielu sprawach jawił się we Lwowie, celem osobistego załatwienia rzeczy. Nie spuszczał i nie spuszcza On z oka naszych spraw i w Wiedniu, a najlepszym tego dowodem, niedawno postawiony przez szan. jubilata w parlamencie wniosek w sprawie reformy zawodowej.

Zbiegiem okoliczności przypadł mi dzisiaj w udziale zaszczyt przemówienia tutaj nie tylko imieniem Gremium apt. Gal. wschodniej ale i imieniem Koła aptek. lwowskiego, jako zastępcy jubilata, który w obu tych gronach piastuje, godność przewodniczącego.

Przez długi szereg lat miałem zaszczyt z kol. Piepesem-Poratyńskim być czynnym w zarządzie gremialnym jako sekretarz; obecnie od lat 7-miu jako drugi przewodniczący; miałem więc sposobność zetknięcia się z Nim i poznania Go jako *przełożonego*, jako *kolegę* i jako *przyjaciela*.

Podniosłem tutaj zasługi Jego jako *przełożonego*! — jako *kolegi* naszego pomiędzy aptekarzami lwowskimi podnieść muszę ten czysty prawdziwie koleżeński charakter, którym sobie nas ujął, zjednał i podbił nasze serca — a jako bardzo wielką zasługę, bardzo ważny moment — z jego czynności wymienię mianowicie inicjatywę w związaniu »Koła aptek. lwowskich«, czem zacieśniony został węzeł koleżeństwa i solidarności pomiędzy kolegami lwowskimi. Łagodne usposobienie i wyrozumiałość, któremi bardzo często godził nieporozumienia pomiędzy kolegami są wielką zaletą jubilata.

A miałem także sposobność poznania w koledze Poratyńskim i dobrego przyjaciela. Mówią: iż przyjaciół poznaje się w nieszczęściu — że przychylność i życzliwość serdeczna, jakiej od szanownego Jubilata przy każdej sposobności doznawałem, jest nie mniejszym dowodem Jego dla mnie przyjaźni!

Takie to zalety i przymioty skupił w sobie Jubilat przez czas swojej 40-letniej pracy zawodowej.

Kończąc moje przemówienie życzę szanownemu koledze i czciogodnemu jubilatowi, ażeby jak dotychczas tak i nadal mnogie jeszcze lata nam przodował, cieszył się szacunkiem i poważaniem kolegów, miłością rodziny i przyjaciół i wnosząc toast na cześć przewodniczącego Gremium Galicyi wschodniej i prezesa Koła aptekarzy lwowskich a mego przyjaciela p. Piepesa Poratyńskiego!

Niech żyje!

Z kolei przemówił kol. E. Heller, senior Gremium Galicyi zachodniej:

»W wyjątkowo miłym dla mnie znajdując się położeniu, że mogę imieniem kolegów z Galicyi zachodniej przemówić na cześć Jubilata.

Dzień dzisiejszy wbije się na długi czas w pamięci naszej i pouczy przykładem jak należy postępować, aby uczciwymi i wybitnymi czynami zdobyć sobie to ogólne uznanie jakie zdobył Jubilat. Te objawy czci, które dzisiaj rano (z tyłu stron) wypowiedziano, są wyrazem nie tylko kolegów ale i całego obywatelstwa, które ceniąc działalność Jego na tyłu polach pracy pośpieszyli aby uczcić ten dzień. Wspomnę krótko, że Jubilat, pracując w zawodzie swoim, dał poznać nie jeden raz swoje wybitne zdolności tak w pracach około dobra tegoż zawodu jak i w pracach dla kraju, czego dowodem poruczone Mu wysokie a zaszczytne stanowiska. Kończąc te słowa podnoszę kielich na cześć Jubilata, oby Mu Bóg dozwolił długie jeszcze lata tak chlubnie pracować dla dobra kraju i zawodu.

Prezes gal. Towarzystwa aptekarskiego kol. Dewechy przemówił w te słowa:

„Jako przewodniczącemu galic. Towarzystwa aptekarskiego przypadł mi dzisiaj w udziale zaszczyt wypowiedzenia toastu na cześć czcigodnego jubilata a honorowego członka naszego Towarzystwa. Spełniam ten obowiązek z tem większą przyjemnością, gdyż toast ten jest wyrazem gorących a nieklamanych sympatyj wszystkich członków naszego Towarzystwa dla nowego członka honorowego, w którego stałą życzliwość silnie ufamy i wierzymy.

Dumni jesteśmy dzisiaj, iż właśnie nasz zawód czci w osobie przeznaczonego Pana Piepesa-Poratyńskiego męża, który nie tylko dla nas poświęcił swoją pracę, wiedzę i oddał się naszemu zawodowi, ale znaną jest i obywatelska działalność Jubilata, który zaskarbił sobie zasłużoną życzliwość i uznanie w szerokich kołach naszego grodu. Nie mnie wyliczać zasługi Jubilata, położone dla dobra publicznego, lecz sądzę że będę tłumaczem uczuć płynących z serc moich kolegów, jeżeli wyrażę najszczerze życzenia dla czcigodnego Jubilata do-czekania złotego jubileuszu aptekarskiego. W tym duchu i w tej myśli podnoszę kielich w imieniu galic. Towarzystwa aptekarskiego i wnoszę toast na cześć WP. Jakóba Piepesa-Poratyńskiego jako członka honorowego naszego Towarzystwa! Niech żyje! jak naj-dłuższe lata». Imieniem »allg. österr. Apotheker-Verein« przemawiał kol. Ehrbar.

W imieniu Związku towarzystw farmaceutycznych Austrii mówił kol. Starczewski.

„Upoważniony przez Związek towarzystw farmaceutycznych Austrii mam zaszczyt imieniem tegoż Związku złożyć czcigodnemu Jubilatowi w dniu 40-letniej pracy w naszym zawodzie wyrazy czci i hołdu. Od szeregu lat widzimy z radością, że za Twym czcigodny Panie wpływem i światłą radą nasza II. instancja załatwia sprawy aptekarskie bezstronnie i sprawiedliwie a w ostatnim czasie przez Czcigodnego Jubilata w Radzie państwa postawiony wniosek o reformę ustaw i studyów aptekarskich napawa nas otuchą, że wkrótce i inne również piękące sprawy doczekają się pomyślnego rozwiązania

Upatrując w Tobie, czcigodny Jubilacie, naszego najlepszego rzeczownika i obrońcę wnoszę imieniem Związku towarzystw farmaceutycznych toast: Niech żyje!»

Imieniem »Allg. öst. Ph. Verein« przemawiał kolega E. Zeimer.

Imieniem współpracowników kol. Oberhard:

„Niejednokrotnie zdarza się, iż pewnego rodzaju chwilowa kłopoty napawa człowieka szczęściem i zadowoleniem. Taką właśnie jest sytuacja moja w chwili, gdy przemówić mi wypada *imieniem szanownych mych kolegów współpracowników*. O ile zadowolonym się czuję, iż mnie właśnie przypadło w udziale zająć miejsce tak zaszczytne, by w chwili tak uroczystej i podniosłej stanąć w rzędzie szanownych mych przedmówców, iż temsamem dozwolonem mi jest dać wyraz uczuciom szacunku, najgłębszego poważania i hołdu Tobie przeczacy Jubilacie, jakie przepełniają serca wszystkich *tych skromnych jednostek, których mam być rzecznikiem*, o tyle trwoga mnie opanowuje, iż nie odpowiem godnie tak zaszczytnemu obowiązkowi, jaki *z łona szanownych kolegów na mnie spłynął*.

Już sama sposobność czczenia Cię dzisiaj Wielceszanowny Panie i Przewodniku nasz, postawiła Cię w rzędzie wybrańców, boć zawód żmudny i praca znojna nie wielu pozwała doczekać tej chwili a rządzym jeszcze jest wypadek, by jubileusz tak nieklamana życziwością był wyczekiwany jak dzień dzisiejszy. Nie wielu danem jest w zawodzie naszym, by doszedł tego najwyższego szczybla swych pragnień i marzeń tej niezawisłości.

Tyś był i jesteś tym właśnie osobnikiem, który pojawiwszy stanowisko nasze ciężkie, przyjąłeś nas pod Twe opiekuńcze skrzydła i częstość stawałeś się orędownikiem tych maluczkich, za co la w prostych acz naszych słowach zawołam: »Bóg zapłać«.

Jednak w życzeniu jakie się rwie dzisiaj z ust i serc licznych, dla Ciebie Szanowny Panie, by Tobie i nam danem było przy czerstwem Twem zdrowiu na drodze ciągłego, trwałego uznania i zaszczytów święć i brylantowe Twe gody w zawodzie, śmiej wplatać i skromną prośbą z naszej strony, byś nie opuszczał tych, których stałeś się opiekunem, a jak dotąd i nadal pewnie wdzięczność nasza towarzyszyć Ci będzie głośnem a wspólnem »Niech żyje nam! Ośmielam się wychylić zdrowie w ręce Pana Seniora naszego!«

Po wszystkich tych przemowach zabrał głos p. *Piepes-Poratyński*. W dłuższej przemowie złożył przedewszystkiem serdeczne podziękowanie za sprawione mu owacy, które — zdaniem mówcy — tak bardzo przechodzą skromne jego zasługi, że wywołuje w nim wrażenie, akoby z chwilą niniejszą zaciągał wielki dług w obec swoich kolegów. — Mówca obawia się, czy z długu tego potrafi się uiszczyć, a obawia się tembardziej, że obecne stosunki zawodowe ułożyły się w ten sposób, że wydaje się czasem, jak gdyby dwie partye stawały przeciwko sobie do walki, i jak gdyby znalezienie wyjścia z tej zawiłej sytuacji było niemożliwem. A jednakże wyjście takie istnieje i istnieć musi, jeżeli wszelkie sprawy osądza się nie ze stanowiska prywatnego interesu, ale ze stanowiska ogólnej sprawiedliwości. — Trzeba tylko ustępstw z jednej, a wyrozumienia z drugiej strony i właśnie o działanie w tym kierunku prosi mówca zebranych starszych i młodszych kolegów. — Mówca wyraża nadzieję, że wkrót-

pod tym względem lepsze zapanują czasy, że przez wspólną pracę zdoła się przeprowadzić porozumienie między wszystkimi kolegami i kończy okrzykiem na cześć *aptekarsstwa*

Przemawiał następnie p. aptekarz *Beiser*, wychylając kielich na cześć rodziny Jubilata, — poczem zabrał głos wychowawca setek farmaceutów prof. *Dr. Radziszewski*. Mówca na wstępie zaznaczył, że niejednokrotnie wygłaszane przez farmaceutów zdania, jakoby zawód aptekarski był gorszy od innych wydają mu się błędne i niesprawiedliwe. Zajęcie aptekarza nie jest gorsze od innych, aby, tylko ludzie, wykonywujący ten zawód umieli go na odpowiedniej stopie utrzymać. Przeciwnie, zawód aptekarski ma nawet przed wieloma zawodami tę przewagę, że daje pewną niezależność i sposobność pracy na wielu polach, czy to pracy społecznej czy też naukowej. Jak wyzyskał tę sposobność Szanowny Jubilat, toście panowie już powiedzieli, co do mnie chciałem zaznaczyć, że wszystkie te zaszczyty i godności, którymi Jubilata obdarzono są z jednej strony dowodem jak wydatną była Jego praca, z drugiej zaś strony wykazują, że pod naciskiem rzetelnej zasługi i szczerzej miłości kraju pęknąć muszą zapory z istniejących niestety u nas jeszcze przesądów wyznaniowych.

Ze rzeczywiście prawdziwa miłość kraju i szczerzy obywatelski duch kierowały zawsze działalnością czcigodnego Jubilata dowodzi dzisiejsza uroczystość, dowodzą wypowiedziane już tutaj słowa, a przede wszystkim podniesiona już tu przez szanownego mego przedmówcę owa zacna atmosfera, panująca w domu wśród rodziny Jubilata. W tej atmosferze wychował się syn jego, którego znam i zaliczam do mych przyjaciół, a który tak przejął się zapatrywaniami ojca, że mimo wspomnianych już przesądów — powołany został na przewodniczącego jednego z najstarszych i najpoważniejszych naszych Tow. akademickich.

Od całego szeregu lat interesuję się ruchem panującym wśród młodzieży akademickiej a podobny wypadek znam tylko jeszcze jeden, kiedy mianowicie przed laty na podobne stanowisko w Dorpacie powołano — znakomitego później uczongo — Jakóba Nantsona. — Na ten fakt z życia rodzinnego Jubilata chciałem zwrócić uwagę Szan. Panów, bo przywiązując do wychowania młodzieży olbrzymią wagę, upatruję w niem wielką zasługę Jubilata.

Piękną swą i pełną głębokich myśli przemowę którą podajemy tu tylko w najogólniejszym zarysie — skończył prof. *Dr. Radziszewski* toastem na cześć Jubilata

Niepodobna podawać a nawet streszczać wszystkich mów, gdyż zabrakło by nam miejsca, wspominały tylko o pięknej, wyróżniającem się przemówieniu kol *Dr. Ruckera* i o toaście najmłodszych, gdyż słuchaczy *Wszechnicy*, wniesionym przez kolegę *M. Beisera*.

Przemawiał następnie p. *Jan Piepes-Poratyński*, dziękując pp. apt. *Beiserowi* i *Dr. Ruckerowi* za ich przemowy do niego skierowane i wyrażając najgłębszą swemu czcigodnemu prof. p. rektorowi *Radziszewskiemu*, za życzliwe słowa pod jego wypowiedziane adre-

sem, a uroczystość zakończył gospodarz zebrania p. *Sklepiński* tradycyjnym toastem »Kochajmy się«.

A kiedy pod koniec bankietu wśród podniosłej ciszy p. *Włodzimirski* odczytywać zaczął nadeszłe telegramy i listy — okazało się, że serdeczna uroczystość złączyła nie tylko zebranych na uczcie, ale także i tych, którzy nie mogąc zjawić się osobiście listownie pragnęli zaznaczyć swoje uznanie dla pracy i zasług jubilata.

Depesz od Gremiów aptekarskich, Towarzystw farmaceutycznych i Kolegów z całego kraju i Państwa nadeszło około 200. Wszystkie tchnęły szczerością i serdecznością. Nie mogąc mimo najlepszych chęci wyliczyć tu wszystkich — wymieniamy tylko następujące:

Czcigodnemu jubilatowi, zasłużonemu mężowi — w podniosłej chwili składa życzenia imieniem Gal. Tow. farmac. *Unitas* — *Wydział*.

Jaśnie Wielmożnemu Panu posłowi i aptekarzowi *Piepes-Poratynskiemu* zasała w dniu uroczystości czterdziestoletniej pracy zawodowej w uznaniu tejże. — *Tow. farmaceutyczne Unitas* życzenia długiego życia dla dobra zawodu i pomyślnego przeprowadzenia tak upragnionej reformy zawodowej.

Dyrekcya Tow. »Allgem. Oesterr-Apotheker-Verein« ma zaszczyt przesłać czcigodnemu Panu koledze w dniu Jego jubileuszu najserdeczniejsze i najszczerze życzenia. *Grüner. Friedrich. Sicha*.

Przełożeni Gremium Wiedeńskiego przesłają czcigodnemu Panu przy sposobności jubileuszu pracy zawodowej najserdeczniejsze życzenia i pozdrowienia *Zeidler. Grüner. Bayer*.

Imieniem Tow. »Oester-pharmac. Gesellschaft« i w imieniu własnem przeselał dostojnemu Koledze najszczerze życzenia. — *A. Krenel*.

Do wielkiej ilości osób składających dziś czcigodnemu Panu życzenia przyłączam się z wyrazami głębokiego szacunku — *Dr. Hellmann*. Czcigodnemu młodzieńczemu jubilatowi — *ojcu polskiego aptekarstwa* — przesela serdeczne życzenia — Radca cesarski *Dr. Grüner*.

Wielce szanownemu Jubilatowi, powszechnie kochanemu i czczonemu seniorowi przesela najszczerze życzenia w imieniu Redakcyi »Pharmaceutische Post« i w imieniu własnem — *Dr. Hans Heger*.

Najserdeczniejsze życzenia przy sposobności jubileuszu przesela *Ceska lékarnická společnost v Praze*. — *Küdiger prezes*.

Związek austryackich Towarzystw farmaceutycznych („Verband pharmaceutischer Vereine Oesterreichs“) i *Ogólno-austryackie Tow. farmaceutyczne* (»Allgem-oesterreich. Pharmaceuten-Verein«) przesłają czcigodnemu Panu najserdeczniejsze życzenia. — Oby następny jubileusz odbyć się mógł już wśród zreformowanych stosunków aptekarskich! W imieniu tysiąca członków wnosimy na cześć jubilata okrzyk „Niech żyje!“ *Alfred Göttl, Andrzej Gaggenbichler, Józef Longinovits*.

Czcigodnemu jubilatowi — ad multos annos — *Redakcya Kroniki farmaceutycznej*.

Przeselamy najserdeczniejsze życzenia w dniu jubileuszu. Na Zdar! Klub ceskich farmaceutów w Pradze.

Straciwszy jako delegat krajowej Rady zdrowia sposobność złożenia czcigodnemu Panu osobiście życzeń w dniu Jego czterdziestoletniej jubi-

leuszowej uroczystości, przyłączam się do życzeń prezesa tej Rady — z wyrazem rzetelnej czci dla godnych uznania Pańskich zawodowych — niemniej i obywatelskich zasług. — Radca Rządu *Dr. Opolski*.

Do licznych życzeń, które Wielmożny Pan odbiera w dniu dzisiejszym jako w 40-letnią rocznicę Swej pracy zawodowej prosimy przyjąć i życzenia *Izby lekarskiej Wschodnio-Galicyskiej* — jako uznanie Jego wielce dodatniej działalności obywatelskiej. — Prezydent: *Dr. Festenburg*.

Imieniem *Gremium Śląskiego* przeselałam Czcigodnemu Panu najserdeczniejsze życzenia. Jest to zaszczytem dla naszego zawodu, że mimo wysokiego stanowiska i licznych urzędów państwowych dla dobra ogólnego — stoisz Pan zawsze wiernie przy sztandarze aptekarstwa. — Przewodniczący *Gremium: Heil*.

Nie mniej serdeczne życzenia przesłały i inne gremia aptekarskie Austrii. I tak imieniem gremiów Królestwa Czeskiego przesłali życzenia seniorowie: *Prokop Slavik, Fr. Schnöbling, Wład. Kubert, Jan Svejda, Anzelm Veidl, Karol Miltenberger, Rudolf Husak*.

Imieniem *gremium Gorycyi* — p. *Cristofoletti*, imieniem *Gremium Styryjskiego* — p. *Wend. Trnkóczy*, imieniem *Gremium Morawskiego* — p. *Harna*, itd. itd.

Za trud odczytywania depesz, jak niemniej za inicjatywę mianowania Jubilata członkiem honorowym Tow. aptekarsk. złożył następującego p. *Włodzimierzowi* serdeczne podziękowanie p. *Jakób Piepes-Poratyński*, który zwracając się jeszcze raz do wszystkich obecnych z prawdziwym wzruszeniem dziękował za okazan mu życzliwość.

Nasze cele

c) Organizacya zawodu.

(Dokończenie.)

W dzisiejszym ustroju aptekarstwa nie ma należytych ustaw, a przestarzałe albo się nie wykonywa albo dowolnie stosuje, bez ustaw i w wykonaniu tychże nie ma porządku bez porządku dzieją się rzeczy nadzwyczajne a gdzie anarchia nie ma postępu — tylko egoizm, społeczeństwo umysłowy i zacofanie. Na to wszyscy zgodzić się musimy. Również każdy przyzna, że kiedy zawody inteligientne i przemysłowe z postępu czasu uporządkowane zostały — to i farmacja bodaj ze względów publicznych powinna była doznać sprawiedliwej opieki prawnej. Żądania nasze o zmianę systemu i zaprowadzenia ładu w zawodzie nie pozostaną z pewnością przejściową pamiątką akademickich życzeń farmaceutów pod koniec 19-tego wieku, ani nie na to uchwały naszych zjazdów w formie prózb przelewane bywają na papier by powiększać archiwa ministerjalne — lecz by prawa ludzkie, prasa i nauka z jednej, a dobro społeczeństwa z drugiej strony, otoczone zostały sprawiedliwą wyrozumiałością tych — których dotychczasowa obojętność zająć może w nieprzyjemną i drażliwą kolizyą z naszą baranią cierpliwością. Jeżeli od lat już kilku

prosimy o uporządkowanie zawodu bez narażenia na dotkliwe straty obecnie istniejących przywilei, podniesienie zawodowych studyów i rozdzielenie zarówno ciężarów i korzyści — to z pewnością nie na to, by po upływie szeregu lat, pod wypróbowanymi dalszemi rządami lekarzy i prawników, farmacya znalazła się znów w podobnej ruinie jak obecnie — lecz musimy mieć własnych zawodowych zastępców i przedstawicieli wobec c. k. Rządu, którzyby na mocy owej władzy dbali nie tylko o ekonomiczne potrzeby lecz i o moralny kierunek całego stanu. To się nam już dawno należało. Kiedy nas wyjęto z pod ustawy przemysłowej — utworzono Gremia a członkom tychże nie tylko z tytułu zawodu, ale i z dwóch paragrafów ustawy przemysłowej wynikające dobrodziejstwa zagwarantowano — wówczas już należało wziąć pod uwagę cały stan aptekarski i Gremiom nadać jakiś statut i określić ich działalność bodaj cokolwiek wychodzącą po za obręb cechu rzemieślniczego. Przy obecnych stosunkach zawodowych wszelka organizacya byłaby rzucaniem kamienia w wodę, lub najwyżej słomianą drabiną by rabować dach na zbutwiałym budynku. Gdzie niema podstawy materialnej tam brak wszystkiego — i jeżeli zawód pozostanie tylko studnią eksploatacyjną dla jednostek — zdrowa organizacya nigdy przeprowadzoną nie zostanie. Organizacya zależną jest zatem od systemu zawodowego. Jak wyżej wspomniałem, iż postęp czasu wymaga innego ustroju aptekarstwa, a całą trudność przystosowania farmacyi do potrzeb społecznych polega na tem — co zrobić z obecnym przywilejem na bezsprawnych prawach ugruntowanym? — Wys. Rząd wzbrania się objąć we własny zarząd całą służbę sanitarną, a zatem i apteki, wychodząc z tego twierdzenia, iż ograniczona dowolność ratowania zdrowia pojedynczego człowieka powinna być uszanowaną — a obecne szpitale wystarczają do doświadczeń naukowych, czyniąc zarazem dobrodziejstwo dla nędzarzy dając im przytułek, podczas nieuniknionego prawem natury aktu — śmierci.

Przyparty atoli do muru z pewnością rozszerzy przywilej, jeszcze łaskawszem okiem patrzeć będzie na droguerye i tym sposobem redukując idealne wartości aptek — zapłaci ceny tylko normalne — lub wprowadzi wolny przemysł aptekarstwa. To naszemu egoizmowi zawodowemu mogłoby w zupełności zadość uczynić — lecz żadną miarą nie odpowie naszym celom i tyloletnim staraniom aby cały zawód stosownie do wymagań postępowych godnym swego znaczenia i powołania uczynić. Organizacya zawodowa, koncentrująca się w dzisiejszych Gremiach nie miała dotychczas potrzeby troszczyć się o cały zarząd, a ufając w tradycję dobrych czasów, znaną opieką władz politycznych i własne wpływy zaniedbała i własne sprawy. Dziś kiedy sprawa reformy zawodowej stoi prawie na ostrzu miecza, a biuro szefa austriackiego Departamentu sanitarnego przepełnione jest różnemi projektami i memorandumami tak, że wysocy dygnitarze nie wiedząc jak zadość uczynić trudnym obowiązkom swego urzędowania, zamysłają zwołać ankietę państwową — zdaje się iż najodpowiedniejszy to czas, aby i właściciele aptek o sobie pomyśleli, gdyż w interesie posiadaczy przywilei leży, by Wys. Rząd niekrzy-

wdząc nikogo a przystępując do organizacji zawodowej zechciał swój błąd naprawić kosztem pracy i kieszeni naszych. Wstępną czynnością organizacji zawodowej będzie wykupno i zrealizowanie idealnych wartości obecnych przywilejów jeżeli się na co wszyscy godzimy, nadal pozostać numerus clausus instytucji sanitarnych. Z założeniami rękami naszym Gremiom przypatrywać lub bezcelową obstrukcję czynić nie wypada — przeciwnie starać się powinny by rzecz najpraktyczniej, która na następujących zasadniczych regułach polegać będzie — uskutecznić.

1. Komisya rzeczoznawców obliczy idealną i realną wartość każdej apteki.

2. Samowykupno (autoindemnizacja) aptek nastąpi wprzeciągu 40-60 lat i to przez dobrowolne zgłaszanie się posiadaczy przywilejów do konsorcjum, na czele którego stoi Państwo lub Kraj względnie banki.

3. Bank gwarantuje pożyczkę, która niesie 4% a która przez posiadaczy przywilejów na 4½% przyjętą i po pewnym czasie umorzona zostanie.

4. Listy zastawne zamieniane będą na gotówkę według numerów porządkowych.

5. Po otrzymaniu listów zastawnych, które właścicielowi apteki niosą 4% (względnie więcej) płaci tenże 4½% do funduszu indemnizacyjnego tak długo, aż papiery jego na gotówkę zamienione zostaną.

6. Posiadacz gotówki pozostaje nadal kierownikiem apteki i płacić będzie 2-3½% na rzecz funduszu indemnizacyjnego, jak długo w używaniu przywileju pozostaje względnie amortyzacja ukończoną nie zostanie.

7. Jeżeli aptekarz po otrzymaniu gotówki złoży koncesję i zrzecnie się dalszego prawa używania przywileju, nowonabywca odkupioną realną wartość urządzenia apteki i towarów zobowiąże się do płacenia 4½% od sumy przez jego poprzednika pobranej.

8. Stopa amortyzacji procentowej zbiegiem lat się obniża a przyczynia się do tego i ta okoliczność, iż koncesjonariusze nowo powstałych aptek obowiązani również będą płacić % na rzecz funduszu indemnizacyjnego.

Podobnych projektów różniących się tylko w technicznym obliczeniu, przedłożono sferom miarodajnym kilka a między temi znajduje się projekt indemnizacji za pomocą dodatków do podatków i obniżeniu taksy leków do 50% mogący mieć doniosłe znaczenie w razie ukrajowienia aptek. Jakikolwiek sposób wyjścia z tego błędnego koła zamierzonym zostanie, ster wszelkich agend zawodowych spoczywać powinien w rękach ludzi fachowych. Nie możemy nic mieć przeciw temu aby władze pierwszej instancji w sprawach publicznych postępowały »nach freiem Ermessen« ale w sprawach publicznego zdrowia i sprawach aptek stanowczo żądać musimy by opieka spoczęła w rękach ludzi fachowych. Żaden zawód nie powoduje takiej mnogiej ilości spraw zalegających w biurach możliwych instancji, co stosunkowo szczupła liczba aptek, a korzyści z tych

licznych prezesów odnosi chyba tylko skarb państwa na — stemplach Organizacya obok odpowiedniego duchowi czasu systemu aptekarstwa jest rzeczą niezbędną, aby zawód prawidłowo spełniał swe zadanie. Należyta służbę zawodową pełnić mogą tylko fachowcy a żądania o ustanowienie referenta aptekarza w ministerstwie spraw wewnętrznych, przydzielenie spraw naszego zawodu osobnemu wydziałowi w Namiestnictwie, utworzenie Izb aptekarskich itp. nie są ani przesadne ani nie możliwe, ale sprawiedliwe i konieczne, i według ducha konstytucyi i ogólnego dobra winne były już dawno być spełnione. Nie mając jeszcze atoli przecucia jaką formą aptekarstwa uszczęśliwi Wys. Rząd swe ludy Austrii, nie należy na razie uprzedzać sprawy, lecz baczyć — by przy zielonych stołach nie wylęgo się »coś« któremby tylko połatano dziury na zbutwiałym pomoście.

A. M.

Na fundusz zapomogowy żelazny

w miesiącu lutym 1900 złożono:

Kajetanowicz Szymon, aptekarz Horodenka	6 Kor. — h.
Siarkisiewicz Władysław, magister farmacyi Horodenka	2 Kor. — h.
Za inicjatywą Pana Kolegi Alfreda Mehofera uzbieraną podczas uczty urządzonej na cześć 40-letniej pracy zawodowej czcigodnego Jubilata Wielm. Pana Jakóba Piepessa Poratyńskiego, a obchodzonej w dniu 20 lutego 1900	58 Kor. 20 h.
Razem	66 Kor. 20 h.

Pamiętajcie P. T. koledzy przy każdej sposobności o funduszu zapomogowym i zasilajcie go coraz to nowymi choćby najskromniejszymi darami.

Inne narody powołują do życia przy pomocy składek centowych olbrzymie instytucye; my starajmy się, żeby nasz fundusz zapomogowy mógł jak najprędzej rozpocząć swoją humanitarną działalność i ażebyśmy tym sposobem, pozostawionym na łasce losu, w żmudnej pracy osiwiailym kolegom dali możność używania odpoczynku i spokoju bodaj w dniach ostatnich.

Fryderyk Dewechy,

prezes.

Komitet gospodarczy IX. Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich podaje do wiadomości następujący program naukowy Zjazdu, wraz z wykazem zgłoszonych dotychczas wykładów:

A. Organizacya sekeyi naukowych i temata ogólne, postawione na porządku dziennym ich obrad.

I. Sekcja matematyczno-fizyczna.

(łącznie z astronomią).

Gospodarz: Prof. Dr. Rudzki (*Biskupia 8*). — Sekretarz pan Leon Klecki (*Karmelicka 38*).

II. Sekcja chemiczna.

Gospodarz: Prof. Dr. Julian Schramm (*ul. Jagiellońska, Zakład chemiczny*). — Sekretarze: Dr. Tadeusz Estreicher (*św. Anny 8*), Dr. Ludwik Brunner (*ul. Jagiellońska, Zakład chemiczny*).

Temat obrad:

»Sprawa słownictwa chemicznego polskiego«, sprawozdawca prof. Bronisław Znатовicz (Warszawa).

III. Sekcja mineralogii, geologii i geografii fizycznej.

Gospodarz: Prof. Dr. Władysław Szajnocha (*ul. św. Anny, Collegium physicum*). Sekretarz: Dr. Józef Grzybowski (tamże).

IV. Sekcja zoologii i anatomii porównawczej.

Gospodarz: Prof. Dr. Wierzejski (*ul. św. Anny, 6*). Sekretarz: Doc. Dr. Tadeusz Garbowski (tamże).

Temata obrad:

1. »Sprawa ujednostajnienia i ustalenia polskiej nomenklatury porównawczo-zoologicznej«, sprawozdawca Prof. Dr. J. Nusbbaum (Lwów).
2. »Obecny stan prac nad fauną krajową«, sprawozdawca Prof. Władysław Kulczyński (Kraków).
3. »Sprawa pochodzenia odnóży kręgowców«, sprawozdawca Prof. Dr. Henryk Hoyer jun. (Kraków).
4. »Teorya listków zarodkowych wobec nowych prądów w porównawczej morfogenii«, sprawozdawca Doc. Dr. T. Garbowski (Kraków).

V. Sekcja botaniczna.

Gospodarz: Prof. Dr. Józef Rostafiński (*Garncarska 14*).

VI. Sekcja przyrodniczo-rolnicza.

Gospodarz: Prof. Dr. Emil Godlewski (*Straszewskiego 22*), Sekretarze sekcji: Prof. Dr. Waleryan Klecki (*Kraków, Karmelicka. 44*), Prof. Dr. Józef Mikułowski-Pomorski (*Dublan, pod Lwowem*). Komisarze sekcji: Prof. Dr. Mikułowski-Pomorski i p. Stanisław Chełchowski (*Chojnów p. Prasnysz gub. Płocka*).

Temata obrad:

1. »O krążeniu azotu«, sprawozdawca Prof. Dr. Jentys (Kraków).
2. »O składzie roślin uprawnych, jako wskazówce do ocenienia potrzeb nawozowych gleby«, sprawozdawca Prof. Dr. Godlewski (Kraków).
3. »O pomiarach kraniologicznych przy badaniu ras zwierząt do-

- mowych«, sprawodawca Prof. Dr. Waleryan Klecki (Kraków)
- W sprawie metodyki doświadczeń wazonowych, a w szczególności o wpływie sposobu rozdzielania nawozów w ziemi na ich skutek przy doświadczeniach wazonowych«, sprawozdawca Prof. Dr. Mikułowski - Pomorski (Dublany).
5. •Ujednostajnienie metod badania produktów rolniczych«, sprawozdawca Dr. Sempołowski.
6. •Ujednostajnienie metod wykonywania zbiorowych doświadczeń rolniczych«, sprawozdawca Dr. Rogoyski.

VII. Sekcja techniczna

(mechanika, inżynieria, budownictwo i technologia chemiczna).

Gospodarze: Dyrektor Roman Ingarden (*Jagiellońska, 11*)
Prof. Gustaw Steingraber (*Gołbia, Szkoła przemysłowa*).
Szczegóły ob. w dopełnieniu na końcu.

VIII. Sekcja fotografii, zastosowanej do celów naukowych.

Gospodarz: Dr. Stanisław Tołłoczko (*Retoryka, 3*). — Sekretarz: Dr. Zygmunt Jaworski (*Studencka, 15*).

Temat obrad:

•O obecnym stanie fotografii barwnej«, sprawozdawca na razie nieoznaczony.

XI. Sekcja farmaceutyczna.

Gospodarz: P. Eugeniusz Heller (właściciel apteki, *ul. Grodzka*). — Sekretarz: P. Ksawery Mikucki (właściciel apteki, *Rynek główny*).

X Sekcja psychologiczna.

Gospodarz: Prof. Dr. Napoleon Cybulski (*Szczepańska, 11*). — Sekretarz: Dr. W. M. Kozłowski (*Smoleńsk, 22*).

Temata obrad:

a) Proponowane przez Prof. Struvego (Warszawa):

1. •Porównanie objawów psychicznych z fizjologicznymi i fizycznymi w celu ścisłego określenia właściwości pierwszych, różnicy od ostatnich«.
2. •Wyjaśnienie faktu ześrodkowania czyli koncentracji rozlicznych objawów psychicznych w poczuciu lub też świadomości indywidualnego bytu żywej istoty«.
3. •Wyjaśnienie faktu połączenia szeregu odrębnych w sobie ruchów ciała dla urzeczywistnienia wspólnego im wszystkim celu woli«.

b) Proponowane przez Prof. Dra M. Straszeńskiego (Kraków),

4. •Wpływ nauk przyrodniczych na obecne kierunki w teorii poznania«.
5. •O stosunku filozofii do nauk szczegółowych, a w szczególności do przyrodznawstwa«.

- c) Proponowane przez Dra W. M. Kozłowskiego (Kraków).
6. »Aprioryczny charakter ogólnych zasad przyrodoznawstwa«.

XI. Sekcja anatomiczno-fizyologiczna

(anatomia, fizyologia, embryologia, histologia, chemia fizyologiczna i antropologia).

Gospodarze: Prof. Dr. N. Cybulski (*Szczepańska 11*) i Prof. Dr. K. Kostanecki (*Kolejowa, 7*). — Sekretarze: Dla działu anatomiczno-embryologicznego: Dr. Emil Godlewski jun (*Kopernika 12*); dla działu fizyologii i histologii: Dr. Stanisław Maziariski (*ul. Grzegorzeczka, Collegium medicum*).

Aby zyskać więcej czasu na wykłady i demonstracje, nie stawia Sekcja żadnych tematów ogólnych na porządku dziennym obrad.

XII. Sekcja patologiczna

(anatomia patologiczna, patologia ogólna, bakteryologia lekarska).

Gospodarz: Prof. Dr. Tadeusz Browicz (*Krupnicza 5*). — Sekretarz: Dr. Konrad Gliński (*ul. Grzegorzeczka, Collegium medicum*).

Temata obrad:

1. »Etyologia nowotworów« sprawozdawcy: Prof. Dr. Browicz (Kraków) i Prof. Dr. Bron. Kader (Kraków).
2. »Patogeneza żółtaczki« sprawozdawcy: Dr. Teodor Dunin (Warszawa) i Prof. Dr. Browicz (Kraków).

XIII. Sekcja medycyny wewnętrznej łącznie z pedyatrią, balneologią i hydroterapią, oraz farmakologią.

Gospodarz: Radca Dworu Prof. Dr. Edward Korczyński (*Łobzowska 12*). — Zastępcy gospodarza: Prof. Dr. Jaworski (*Kopernika 2*) i Prof. A. Kwaśnicki (*Basztowa 4*). — Sekretarz główny: Dr. Wawrzyniec Kędzior (*Kopernika 7*). — Sekretarze: Dr. Ksawery Lewkowicz (*Strzelecka, Szpital św. Ludwika*), Dr. Ignacy Lemberger (*Grzegorzeczka, Collegium medicum*) i Dr. Jan Landau (*Grodzka 69*).

Sekcja rozpadnie się w miarę zgłoszonej liczby wykładów na 4 działy, mianowicie: a) medycyna wewnętrzna, b) pedyatria, c) farmakologia, d) balneologia i hydroterapia. Przedewszystkiem zaś utworzoną będzie w razie dostatecznej liczby zgłoszeń odrębna Sekcja pedyatryczna.

Temata obrad: w dziale a) (medycyna wewnętrzna):

1. »O ile dotychczasowe badania nad kwasem moczowym tłómaczą zjawiska skazy moczanowej?« sprawozdawcy: Dr. Władysław Biegański (Częstochowa), Dr. Teodor Dunin, Dr. J. Pruszyński i Dr. A. Sokołowski (Warszawa).
2. »Organoterapia« sprawozdawcy: Doc. Dr. Ludomił Korczyński (Kraków) i Dr. Walenty Jeż (Wiedeń).

W dziele b) (pedyatria):

1. »O sztucznem karmieniu noworodków« sprawozdawcy: Dr. Bączkiewicz i Dr. Roszkowski (Warszawa), Dr. Jan Landau (Kraków).

2. »Nowsze poglądy na choroby przewodu pokarmowego u dzieci« sprawozdawcy: Dr. Ksawery Lewkowicz (Kraków) i Dr. Józef Brudziński (Paryż).
  3. »Wyniki leczenia surowicą przeciwbłoniczą« sprawozdawca Doc. Dr. Jan R a c z y Ń s k i (Kraków).
Na wspólne posiedzenie z Sekcją chirurgiczną:
    1. »O leczeniu kamicy żółciowej« sprawozdawcy: Dr. K r a j e w s k i i Dr. R e j c h m a n (Warszawa).
    2. »O leczeniu wrzodu żołądka« sprawozdawcy: Prof. Dr. G l u z i Ń s k i i Prof. Dr. R y d y g i e r (Lwów).
- Pożądanem jest zgłaszanie tematów z zakresu farmakologii i balneologii, któreby mogły być postawione na porządku obrad Sekcji medycyny wewnętrznej.

Za staraniem Sekcji będą w czasie Zjazdu przy zwiedzeniu klinik chorób wewnętrznych i chorób dzieci przedstawione ciekawsze przypadki chorobowe. W obu tych klinikach będzie nadto przygotowane miejsce dla chorych, którychby zamieścili uczestnicy zjazdu w celu przedstawienia na posiedzeniach Sekcji ze sobą przywieźli. Z inicjatywy Sekcji urządzone będą w czasie zwiedzania wystawy przyrodniczo-lekarskiej wykłady z przedstawieniem środków i przetworów lekarskich i zdrojowych, poleconych przez Towarzystwo lekarskie krakowskie, czem zajmuje się Komisya przemysłowo-lekarska Towarzystwa lekarskiego krakowskiego. Również za staraniem Sekcji urządzone będą wykłady naukowe w czasie wycieczki do miejsc kąpielowych i uzdrowisk krajowych, mającej się odbyć po Zjeździe.

XIV. Sekcja chirurgiczna.

Złożona z 2 działów: a) chirurgia i ortopedia:

Gospodarz: Prof. Dr. K a d e r (*ul. Kopernika, Klinika chirurgiczna*). — Sekretarze: Doc. Dr. Maksymilian Rutkowski (*Podwale 3*) i Dr. Jan G a w l i k (*ul. Kopernika, Klinika chirurgiczna*).

b) laryngologia i otytria:

Gospodarz. Prof. Dr. Przemysław Pieniążek (*Bracka 10*). — Sekretarz: Doc. Dr. Aleksander B a u r o w i c z (*Rynek główny 16*).

Temata obrad:

W dziale b): »O leczeniu ropienia ucha średniego« sprawozdawcy: Dr. H e i m a n i Dr. G u r a n o w s k i (Warszawa).

Temata obrad na wspólne posiedzenie z Sekcją medycyny wewnętrznej obacz wyżej pod XIII.

XV. Sekcja dentyścyczna.

Gospodarz: Doc. Dr. Wincenty Łepkowski (*Straszewskiego 26*). — Sekretarz: Dr. K. Wernikowski (*Rynek 6*).

Temat obrad:

»O leczeniu chorób miążgi zębowej« sprawozdawcy: Dr. B. Dzierżawski i Dr. Idzikowski (Warszawa).

XVI. Sekcja chorób skórnych i wenerycznych.

Gospodarze: Prof. Dr. Władysław Reiss (*Basztowa 25*); i Prof. Dr. Aleksander Zarewicz (*Floryańska 40*). — Sekretarzer Dr. Fr. Krzysztalowicz (*Plac Matejki 3*) i Dr. Sty. Bocza (*ul. Kopernika, Szpital św. Łazarza*).

Temat obrad:

»O leczeniu kiły rtęcią« sprawozdawca Dr. Fr. Krzysztalowicz (Kraków), drugi sprawozdawca na razie nieoznaczony.

XVII. Sekcja chorób nerwowych i umysłowych.

Gospodarz: Prof. Dr. Stanisław Domański (*Szczepańska 9*).

Temata obrad:

1. »O ostrych zapalnych cierpieniach mózgowia«, sprawozdawcy: Dr. Edward Flatau, Dr. Wł. Gajkiewicz i Dr. Wizel (Warszawa).
2. »O padaczkę«, sprawozdawcy: Dr. E. Bregman, Dr. Luxenburg i Dr. Wisłocki (Warszawa).

XVIII. Sekcja okulistyczna.

Gospodarz: Prof. Dr. Bolesław Wicherkiwicz (*Wolska 11*). — Sekretarz: Dr. K. W. Majewski (*ul. Kopernika, Klinika okulistyczna*).

Temata obrad:

1. »Jaskra pod względem patogenezy i terapii« sprawozdawca: Doc. Dr. Franciszek Sroczyński (Kraków).
2. »Objawy gruźlicy w narządzie wzrokowym« sprawozdawca na razie nieoznaczony.
3. »Znaczenie lecznicze i technika syndesmoplastyki« sprawozdawca Prof. Dr. Wicherkiwicz (Kraków).
4. »Patologia jaglicy« sprawozdawca na razie nieoznaczony.
5. »Walka z jaglicą, jako kłeską społeczną«, sprawozdawcy: Dr. Z. Kramsztyk, Dr. Cetnarowicz i Dr. J. Steinhaus (Warszawa).

XIX. Sekcja ginekologiczno-położnicza.

Gospodarz: Prof. Dr. Henryk Jordan (*Wiślna 5*). — Sekretarz: Dr. Stanisław Dobrowolski (*Kopernika 12*). — Komisarz Sekcji we Lwowie; Prof. Dr. Antoni Mars (*Kościuszki*).

Temata obrad:

1. »O zapobieganiu i leczeniu gorączki połogowej«, sprawozdawcy: Prof. Dr. A. Mars (Lwów) i Prof. Dr. H. Jordan (Kraków).
2. »Przyczyny i leczenie niepłodności« sprawozdawcy Dr. Stępkowski i Dr. Zweigbaum (Warszawa).

XX. Sekcja medycyny sądowej i toksykologii.

Gospodarze: Prof. Dr. Józef Łazarski (*ul. Dietla 97*) i Prof. Dr. Leon Wachholz (*Basztowa 25*). — Sekretarz: Dr. Stefan Horszkievicz (*ul. Grzegórzecka, Collegium medicum*).

Sekcja nie umieszcza żadnych ogólnych tematów na porządku dziennym swych obrad.

XXI. Sekcja medycyny publicznej

(hygiena, policja lekarska, badanie środków spożywczych, sprawy zawodowe).

Gospodarz: Prof. Dr. Odo Bujwid (*Kolejowa 3*). — Sekretarz: Dr. Leonard Bier (*ul. Strzelecka, Zakład badania środków spożywczych*).

Temata obrad:

1. »Badanie wód gruntowych« sprawozdawca na razie nieoznaczony.
2. »Zapobieganie szerzeniu się gruźlicy« sprawozdawca: Prof. Dr. Bujwid (Kraków) — Referat ten wygłoszony zostanie na posiedzeniu, poświęconem sprawie gruźlicy.
3. »Środki ku powstrzymaniu alkoholizmu« sprawozdawca: Dr. K. Rychliński (Warszawa).
4. »Sprawa tak zwanej kontroli rynkowej środków spożywczych«, sprawozdawca na razie nieoznaczony.
5. »Postępy w szerzeniu u nas wiadomości z zakresu higieny w ostatnich latach dziesięciu: jak w tym kierunku działania należało?« sprawozdawca: Dr. L. Bier (Kraków).

XXII. Sekcja weterynarska.

Gospodarz: Prof. Dr. Seifman (*Bernardyńska 13*). — Sekretarz P. Maksymilian Pappée (*Plac Matejki 9*).

Wkładki do galic. Towarzystwa aptek.

uścili w miesiącu lutym 1900 r. następujący członkowie.

W. P. Dewechy Fryderyk za 1 2—28 2 1900	.	.	2	kor.	—	h.
„ Lewicki Wiktor za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Starczewski Teofil za 1 1—31 1 1900	.	.	2	„	—	„
„ Scherff Leopold za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Kraus Józef za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Moczulski Alfred za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Teodorowicz Zygmunt za 1 2—28 2 1 3—31 3 1900	.	.	4	„	—	„
„ Jezierski Emil za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Tlappa Jan za 1 2—28 2 1800	.	.	2	„	—	„
„ Roniger Dawid za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Beiser Jakób za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Rein Leon za 1 7—31 7 i za 1 8—15 8 1899	.	.	3	„	—	„
„ Weinreb Rudolf za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Łukasiewicz Jan za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Kohlhepp Bolesław za 1 10—31 10 i za 1 11—31 11 1899	.	.	4	„	—	„
„ Włodzimirski Walery za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„
„ Podsoński Teofil na zaległość	.	.	2	„	—	„
„ Sklepiński Karol za 1 1 1 2 1 3 31 3 1900	.	.	6	„	—	„
„ Oberhard Aleksander za 1 2—28 2 1900	.	.	2	„	—	„

W. P. Adler Maurycy za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Demant Szymon za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Zeiner Emanuel za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Bezucha Wacław za 1 1—31 1 i za 1 2—28 2 1900	4	"	—	"
" Pineles Józef za 1 1—31 1 i za 1 2—28 2 1900	4	"	—	"
" Blumenfeld Henryk za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Zarzycki Janusz za 1 2—31 2 1899	2	"	—	"
" Krasieński Roman wpisowe	4	"	—	"
" Krasieński Roman za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Fuchs Zygmunt za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Madejski Edmund za 15 4—15 5 1899	2	"	—	"
" Klein Zygmunt za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Łazowski Mieczysław za 1 1—31 1 i za 1 2—28 2 1900	4	"	—	"
" Beer Antoni na zaległość	5	"	—	"
" Beer Antoni za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Pokorny Adolf za 1 8—31 8 i za 1 9—30 9 1899	4	"	—	"
" Luft Adolf za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Rein Eugeniusz za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Piepes-Poratyński Jan za 1 1—31 1 i za 1 2—28 2 1900	4	"	—	"
" Wewiórski Jan za 1 1 1 2 1 3 1 4 1 5 1 6—30 6 1900	12	"	—	"
" Tomaszewski Józef za 1 1—31 1 1900	2	"	—	"
" Gruszczynski Władysław za 1 2—28 2 i za 1 3—31 3 1900	4	"	—	"
" Gloss Feliks za 1 10 1 11 1 12—31 12 1899	6	"	—	"
" Mussil Adolf za 1 1 1 2 1 3 1 4 1 5 1 6 1 7 1 8 1 9 1 10 1 11 1 12—31 12 1900	24	"	—	"
" Lisowski Jan za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Adam Gustaw za 1 2—28 2 1900	2	"	—	"
" Ihnatowicz Jan za 1 1 1 2 1 3 1 4 1 5 1 6 1 7 1 8 1 9 1 10 1 11 1 12 31 12 1900	24	"	—	"
" Hausberg Julian za 1 1—31 1 i za 1 2—28 2 1900	4	"	—	"
" Trzciniński Emil za 1 10—31 10 1899	2	"	—	"
" Landes Adolf Husiatyn za 1 1 1 2 1 3—31 3 1900	6	"	—	"
" Zawałkiewicz Zdzisław Kamionka Strumiłowa za 1 1 1 2 1 3 1 4 1 5 1 6 1 7 1 8 1 9 1 10 1 11 1 12—31 12 1900	24	"	—	"
" Wesołowski Hieronim Chodorów za 1 7 1 8 1 9 1 10 1 11 1 12—31 12 1899	12	"	—	"
" Kostecki Michał Przemyśl na zaległość	10	"	—	"
" Habermann Jarosław Mikulińce za 1 6 1 7 1 8—31 8 1899	6	"	—	"
" Habermann Jarosław Mikulińce za 1 1 1 2 1 3 1 4 1 5 1 6—30 6 1900	12	"	—	"
Razem	252	"	—	"

Zamiast pokwitowań za nadesłane wkładki będziemy na przyszłość w celu oszczędzania kosztów wysyłki ogłaszać w Czasopiśmie wykaz tychże.

Wiadomości bieżące.

— Kol. Zdzisław Zawakiewicz, aptekarz z Kamionki strumiłowej obmyślił przyrząd do rozdmuchiwania kapsułek przy nasypaniu proszków. Przyrząd ten jest bardzo prosty a przytem dogodny; składa się z mieszka w kształcie czworoboku i z rurki zagiętej, umieszczonej na górnej płaszczyźnie mieszka. Ręką, trzymającą kapsułki, naciska się mieszek, wtedy wypędzone powietrze przez rurkę rozwierza kapsułki. Przyrząd cały zrobiony jest siłami miejscowemi, wygląd ma elegancki i jest bardzo tani. Kol. Zawakiewicz zajął się wyrobem tego przyrządu, w jaki zaopatrzyć się powinna każda apteka, aby raz nareszcie wyrugować niehygieniczny zwyczaj dmuchania w kapsułki.

— Dnia 28 lutego złożyli egzamin tyrocynalny pp. Izaak Hordiner i Oskar Szpierer.

— Dr. Ignacy Lemberger, magister farmacji, miał w dniu 14 lutego, wykład habilitacyjny w Collegium novum na temat: »O sposobach badania środków roślinnych, leków surowych i środków spożywczych«.

— Kol. Mańkowski objął zarząd apteki Kościckiego w Brodach.

— Walne Zgromadzenie Tow. farm. »Unitas« i Zarządu Kasy dla chorych współpracowników odbędzie się dnia 18 bm.

— Kol. Marcin Gorzecki, b. aptekarz w Półwsiu Zwierzyńskim wydzierżawił aptekę kol. Lesikowskiego w Krakowie.

— Kol. Ig. Trybuła otrzymał w II-giej instancyi koncesyę na aptekę w Czarnym Dunajcu.

— Kol. Józef Kurkiewicz otrzymał koncesyę w II-giej instancyi na aptekę w Oleszycach.

Treść Nr. 5-go Czasopisma.

Mleko krakowskie, podał A. Wróblewski. — Kronika naukowa. — Notatki praktyczne. — Sprawy zawodu aptekarskiego: 40-letni jubileusz p. Piepasa-Poratyńskiego; Nasze cele; Fundusz zapomogowy; Wkładki do gal. Towarz. aptekar. — Komitet gospodarczy IX. Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich. — Wiadomości bieżące. — Ogłoszenia.

Redaktor odpowiedzialny: Teofil Starczewski

Nakładem galic. towarz. apték.

Z drukarni W. A. Szyjkowskiego.

G. & R. FRITZ Wiedeń.

Hurtowny skład materiałów aptecznych

Acidum carbohcium rectif. cryst.

Acid. carbohc. erud. liqu.

Sprzedaż wyrobów smołowych
fabryki chemicznej w Angern.

Przetwory farmaceutyczne

Emplastra,

Extracta, Tincturae, Unguenta
etc. Olea aetherea.

A idum citric, Acidum tartaric.

Tartarus depur., Tartar. natronat.

w kryształach i proszku
chemicznie czyste.

Salvo Petrolia

Unguentum Paraffini G R F

we wszystkich gatunkach.

Acidum et Natrium salicylicum
oraz inne przetwory salicylowe
jak: Salolum, Salipyrinum, Bis-
muthum salicylicum etc. wszyst-
kich znakom. marek fabrycznych.

Cognac fine Champagne, Cognac
d'Espagne, Cognac de Hongrie
prawdziwe marki po
cenach bardzo przystępnych.

Antipyrinum Hoechst marki:

Lew i Gwiazda Antipyrinum
G R F. Marka znakomitej jakości,
odpowiadającej wymaganiom
wszystkich farmakopei.

Wina z Malagi Scholtz Hermanos
ciemny, słodki Malaga sect,
Lacrimae Christi, prawdziwy
Jerez (Scherry) etc. w orygin.
bezkach, począwszy od 16. l.

Przetwory chininowe

Jobsta, Zimmera, Boehringera.
Brunszwickie przetwory jodowe
kokainowe, kodeinowe i bromowe.

Specyalia lekarskie,

dyetetyczne i kosmetyczne
krajowe i zagraniczne.

Glycerinum Sarga i niemiecka

wszelkich jakości

i we wszelkich opakowaniach
po cenach fabrycznych.

Środki opatrunkowe
kapsułki żelatynowe
z najlepszych fabryk
po cenach fabrycznych.

Materiały apteczne proszkowane
ogrubnie, aż do najdelikatniej-
szych z najwzorzorszych mate-
ryałów, Radix Ipecacuanhae, Iri-
dis, Jalapae, Liquiritiae, Rhei etc

Maszynki do zaklejania opłatków

Opłatki lekarskie,

wszelkich systemów
po cenach fabrycznych.

Natrium hydrocarbonicm AVII

GRF wolna od węglanu dwusodo-
wego bardz lekkie i puszyste, o
czystym smaku, szybko rozpusz-
zalne. Najtańsza marka w handlu

Farmaceutyczne

i lekarskie przyrządy
instrumenty i utensylja
po cenach fabrycznych.

Napisy według nowego rozporządzenia

Aparat do napisów

farmaceuty

J. POSPISIL'

w **Olomuńcu** (Austria)

nieoceniony do napisów trwałych na naczyniach aptecznych i szufladach w aptekach i składach, do wykończenia plakat, do notowania cen w ogłoszeniach, wystawianych w oknach i t. d. czarnym, czerwonym albo białym kolorem.

≡ **Próbki gratis** ≡

Wszelkie inne aparaty do napisów są naśladownictwem mojego wynalazku.

Dzierżawę lub zarząd

ewentualnie posadę magistra w jednej z aptek w Krakowie lub we Lwowie
poszukuje od 1-go Maja b. r.

Konstanty Marianowski

dzierżawca apteki w Bohorodczanach.

Własne malarnie szkła i porcelany

Karol Franke, Praga

Karolinenthal Vitekgasse 14

[15]

Kompletne urządzenia aptek

Dyplom honorowy
międzynarodowego zjazdu lekarzy
we Lwowie 1888.

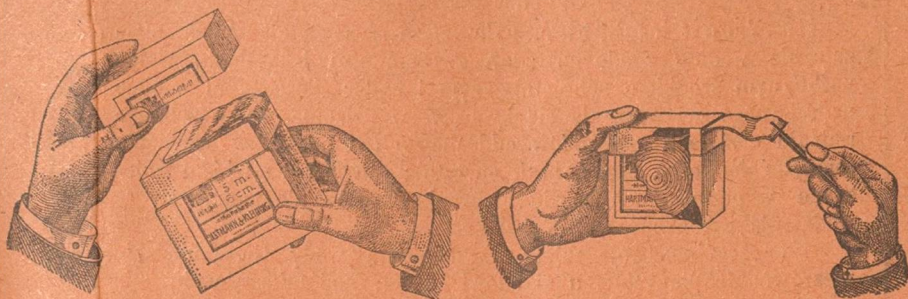
Złoty medal
na międzynarodowych wystawach
farmaceutycznych
we Wiedniu 1883 — w Pradze 1896.

Nagroda państwowa, Cieplice 1895, Hohenelbe 1896

4 dyplomy honorowe, 13 złotych medali, 13 srebrnych i brązowych medali
2 nagrody państwowe.

Fabryka opatrunków Hartmann i Kleining w Hohenelbe (Czechy).

Największa tego rodzaju fabryka, posiada własną blicharnię za pomocą najczystszej wody źródlanej, kardę dla waty, wysmieniciele urządzonej pracownię chemiczną. Kompletne urządzenia dla sterylizacji parowej

Sterylizacja w próżni według systemu Dr. Rohrbecka.

Patentowane opakowanie dla sterylizacji i przechowywania aseptycznego. Opakowanie waty na kształt pasek w oddzielnych warstwach.

Patent na watę drzewną, wełnę drzewną i filc drzewny.

Opaski z wełny drzewnej (Hygea) podług Dr. Walchera. — Paski podług rady sanitarnego Dr. Fürsta. — Podkładki z waty drzewnej.

Opaski klejowe i gipsowo-klejowe według Binglera, w użyciu dogodne, elastyczne i łatwo dające się zdejmować, przytem bardzo mocne.

Gaza chemicznie czysta i gaza jodoformowa w czwórnasób zwinięta w rolki. **Wata opatrunkowa** w opakowaniu tekturowem albo bez. **Najmniejsze ilości**. Najwygodniejsze i niezawodne opakowanie dla częściowego użycia. **Sola — opatrunki**, rozciągliwe opaski kretonowe z końcami klejonemi. **Gelatoid — jedwabne do zszywania i Gelatoid-Catgut** jedyny środek antyseptyczny przy ropieniach.

Kompletne skrzynie opatrunkowe dla stacyj policyjnych i ratunkowych, gmin, dóbr, kolei i fabryk. — Takież skrzynie i torby dla straży pożarnej. — Pierwsza pomoc w różnych sortymentach. — Etui dla oficerów, kolarzy, turystów i dla domu. **Opatrunki z Airolem, Amyloformem, Ferropiryną, Jodoformem, Nosophenem, Xeroformem**

Firma dba o nieustające wprowadzanie nowości.

Robotnicy wywęczeni, Kierownictwo fachowe. — Ruch za pomocą pary i wody Oświetlenie elektryczne.

Stosunki międzynarodowe przez filie w: Heidenheim, Berlinie, Chemnitz, Frankfurcie, Padwie, Rzymie, Turynie, Paryżu, Londynie, Nowym Yorku i Barcelonie.

Pięknie wykonane cenniki, tudzież próbki przesyłamy chętnie i bezpłatnie.

Adres na telegramy: **KL. LEINING Hohenelbe.**

(23)

BG 90595/1900/30/5

MATTONI'S

GISSHÜBLER
reiner
alkalischer

SAUERBRUNN

Mattoni'ego Giesshübler, najczystsza szczawa alkaliczna, okazała się według zgodnych zdań znakomitości lekarskich, wielce pożądanym środkiem zobojętniającym i nader skutecznym w obec nadmiernego wytwarzania się kwasów w ustroju, we wszelkiego rodzaju niezżytach przewodów oddechowych i narządów trawienia (nieżyt żołądkowy, zgaga, brak apetytu); również z mlekiem zmieszana w przypadkach kaszlu i chrypki. Szczególnie nadaje się ta woda dla rekonwalescentów i dla dzieci.

Szczególnie swoje zalety zawdzięczają wody Giesshübelskie niezrównanie pomyslnemu składowi swoich soli mineralnych, nie mniej bardzo małej ilości soli ziemnych i siarkanów, w obec obfitości dwuwęglanu sodowego, osobliwie zaś obfitości wolnego kwasu węglowego, którym natura sama zupełnie je nasyciła.

Skutkiem tej obfitości tak wolnego jak połączonego kwasu węglowego, działa ta szczawa na ustrój nadzwyczaj orzeźwiająco i jest niezaprzeczenie napojem oraz chłodnikiem pierwszorzędnej wartości, któremu nie dorówna żadna inna woda mineralna. Jako napój z winem, koniakiem i sokami owocowymi, nie masz nad to szczawę zdrowszej wody do picia.

Mattoni'ego szczawę Giesshübelską utrzymują na składzie wszystkie sklepy wód mineralnych i apteki; również sprowadzić ją można wprost od właściciela

HENRYKA MATTONI'EGO Giesshübl-Sauerbrunn
koło Karlsbadu.

Francensbad. WIEDEN. Budapeszt.

Mattoni'ego Uzdrowisko Giesshüb-Sauerbrunn

koło Karlsbadu w Czechach. [2]

Zakład leczniczy i wodna kuracja

dla pijących lekarskie wody mineralne w chorobach nerwowych, piersiowych, niezżytach, reumatyzmie i t. p. oraz dla rekonwalescentów.

Prospekty gratis i franco rozseła Dyrekcya Uzdrowiska Giesshüb-Sauerbrunn koło Karlsbadu.